

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Samoupravljanje - edina pot prihodnjega razvoja

VTISI DELEGATA IZ NAŠE OBČINE O ENAJSTEM KONGRESU JUGOSLOVANSKIH KOMUNISTOV

Po pristanku na beograjskem letališču v zgodnjih dopoldanskih urah 19. junija, se nas je več kot dve sto slovenskih udeležencev kongresa Zveze komunistov Jugoslavije odpeljalo z avtobusi v Vojvodino. Med potjo, ki nas je vodila prek Fruške gore do Novoga Sada, smo videli veliko kulturno-zgodovinskih znamenitosti, obiskali več muzejev ter se srečali z Vojvodinci, ki so nas povsod prijazno sprejeli. Hkrati pa je bil izlet priložnost, da smo se slovenski delegati, gostje in predstavniki zamejskih Slovencev med seboj spoznali. Kasneje, razen na sprejemu, ki ga je za Slovence pred koncem kongresa priredil predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije tovariš Popit, nismo bili več skupaj, ker smo stanovali v različnih hotelih z delegati iz vse Jugoslavije.

Na kongresu smo delali po komisijah ter sodelovali na plenarnih sejah ob otvoritvi in zaključku kongresa. Vse to je ob odlični organizaciji organizatorjev, v ma-

lem »mestu«, s steklom pokritem kongresnem središču SAVA, ki združuje poleg prečudovite velike modre dvorane še več manjših, restavracije, okrepčevalnice, pošto, trgovine, banko, razstavne galerije, ambulanto in druge tehnične prostore. Vse to in pa veličina osebnosti tovariša TITA, ki je dajal ton delu kongresa, predstavlja dogodek, ki ga ni moč opisati, temveč ga je treba doživeti.

V komisiji za razvoj političnega sistema socialistične samoupravne demokracije sem sodeloval tudi jaz. V treh dneh nam je uspelo poslušati nad šestdeset razprav, v katerih so delegati v celoti podprli dosedanje politično usmeritev ter obravnavali aktualne teme iz delovnega področja naše komisije.

Še posebej so bile poudarjene naloge, ki nas čakajo pri prihodnjem dograjevanju samoupravljanja v vseh okoljih in na vseh ravneh, saj se je izkazalo, da je samoupravljanje edina mogoča pot prihodnjega razvoja. Dejstvo,

da ni bil nikoli noben delavec proti samoupravljanju, potrjuje njegovo vrednost, kritično pa delovni ljudje ocenjujejo nedoslednost pri njegovem uresničevanju.

Delegatski sistem po petletnem uvajanju še vedno ni zaživel povsod. Ugotovljeno je bilo, da še zlasti ne v osnovnih celicah življenja in dela, to je v temeljnih organizacijah, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih. Še vedno se v večini primerov obravnava in sprejema sklepe, ki jih predlagajo različni izvršilni organi in druga telesa, ki so v prvi vrsti postavljena za izvajanje samoupravno dogovorjene politike. Premalokrat pa pridejo na dnevni red delegatskih skupščin vprašanja, ki se porajajo tam, kjer delovni ljudje živijo in delajo ter so izraz dejanskih potreb, možnosti in hotenj.

Veliko časa smo namenili vprašanjem o aktivnosti članov Zveze komunistov. Ta naj se bolj kot v delu osnovnih organizacij Zveze komunistov potrjuje pri aktivnosti v družbenopolitičnih in

POZDRAVNA BRZOJAVKA ENAJSTEMU KONGRESU
ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Komunisti in delavci nad dvatisočlanske delovne skupnosti BRESTA, Industrije pohištva Cerknica toplo pozdravljamo enajsti kongres jugoslovanskih komunistov. Ta kongres sovpada prav z obdobjem, ko naša socialistična samoupravna skupnost doživlja v svoji družbeni preobrazbi globlje vzgibe in premike. Zato pričakujemo, da bo prav gotovo kritično ocenil našo dosedanje pot, sedanjí razvojni trenutek, predvsem pa jasno opredelil prihodnje naloge in cilje komunistov ter naše celotne družbe.

Zavedamo se, da posebno pomembne naloge čakajo nas, komuniste in vse ostale zavestne sile ob ustavni preobrazbi; vemo in zavedamo se, da gre pri tem za izredno širok sklop pomembnih gospodarskih in družbeno-političnih vprašanj, s katerih rešitvijo bomo lahko uresničili naše samoupravne vrednote.

Delavci BRESTA bomo tudi v prihodnje po svojih najboljših močeh prispevali k ekonomsko-politični krepitvi naše domovine. Enotni smo v podpori naporov Zveze komunistov za oblikovanje novih samoupravnih družbeno-ekonomskih in medčloveških odnosov.

Prepričani smo, da bo kongres še bolj utrdil našo skupno usmeritev pri krepitvi in poglobljanju samoupravnih odnosov in pri krepitvi naše neodvisne in nevezane politike.

S pozdravi vam pošiljamo iskrene želje za uspešno delo kongresa.

Komunisti in delovna skupnost BRESTA,
Industrije pohištva Cerknica

družbenih organizacijah zlasti v Socialistični zvezi. To narekuje zgodovinska vloga, ki jo ima Zveza komunistov kot avantgardna sila pri razvoju naše družbe. Iz tega izhaja odgovornost vseh komunistov za mobilizacijo množic pri graditvi socializma. Zato mora delo Zveze komunistov temeljiti na interesih delovnih ljudi in občanov, družbeno-političnih organizacij ter družbenih organizacij in ne nad njimi.

Le na ta način bo mogoče prenesti tehnokratsko-birokratske težnje, socializirati strokovne službe, povečati zakonitost in

družbeno odgovornost, izvajati ustrezno kadrovske politiko, ob tem pa priznati delavcem in samoupravljanju prevladujočo vlogo, kar je pogoj za prihodnji razvoj.

Vse to pa naj vodi do spoznanja, da brez zadovoljevanja skupnih interesov ni mogoče uresničevanje osebnih potreb. Zato se mi zdi, da bodo to nekatere izmed številnih nalog, ki nas vse in ne samo komuniste, tudi pri nas, v naši občini čakajo v naslednjem obdobju.

R. Ponikvar

Stara tovarna ivernih plošč, v kateri bo stekla nova Brestova proizvodna dejavnost. O naložbi bomo pisali v eni izmed prihodnjih številčk.

*Ob spominskih dnevih
iz naše revolucije*

*Dnevu borca in
Dnevu vstaje*

*čestitamo vsem borcem
in aktivistom NOB!*

Dogovori proizvajalcev ivernih plošč

Ze dalj časa pestijo proizvajalce ivernih plošč težave, ki so posledica prenizkih cen iverk. S težavami in z vprašanjem izgub iverašev so seznanjeni več ali manj vsi potrošniki, pa tudi ustrezni organi na ravni republike in zveze. Proizvajalci iverk poskušajo vprašanje cen ivernih plošč in s tem izgub na vsak način rešiti. Uspehi pri tem pa so samo delni.

Do sedaj si proizvajalci prizadevajo na treh različnih frontah.

1. Na pripravi in sprejetju ustreznih dopolnil samoupravnega sporazuma o skupnem prihodku med potrošniki in proizvajalci ivernih plošč. Osnova tega sporazuma je skupni prihodek, ki se oblikuje pri prodaji plošč na tržišču in se nato v določenem razmerju deli med partnerji. Delo pri dokončnem oblikovanju in sprejemanju tega sporazuma je zastalo. Sprejem bi moral biti podpisan do konca leta 1978. Takšno razreševanje vprašanja cen je dolgoročno in v skladu z zakonom o združenem delu.

2. V letih 1977 in 1978 lahko vprašanje cen rešujemo s tako imenovanimi bilateralnimi sporazumi o enotnih kompenzacijah med potrošniki in proizvajalci plošč. Ta oblika sporazumevanja je nekakšna vmesna faza pri razreševanju težav iverašev, dokler samoupravni sporazum o skupnem prihodku ni sprejet. Za

leto 1978 je dana možnost, da se z bilateralnimi kompenzacijami popravijo cene plošč do 12 odstotkov na veljavni cenik. Tudi podpisovanje takšnih sporazumov kasni. Posamezni potrošniki ne kažejo volje za takšno sporazumevanje.

3. Tretja oblika pa je stara in utečena metoda administrativnega določanja cen s strani zveznega zavoda za cene na osnovi ugotovljenih cen proizvajalcev in soglasij potrošnikov. Ta oblika se večini potrošnikov in tudi uporabnikov zdi zaenkrat najbolj zanesljiva. Proizvajalci ivernih plošč so že pred časom posredovali vlogo za spremembo sedanjih cen.

Da bi s skupnimi močmi hitreje in enotneje kot doslej prišli do zastavljenih ciljev, je republiški odbor sindikatov delavcev lesne industrije in gozdarstva sklical v začetku junija letos sestanek direktorjev in predsednikov osnovnih organizacij sindikata proizvajalcev ivernih plošč.

Na njem smo se temeljito in izčrpno pogovarjali o urejanju dohodkovnih odnosov, o usklajevanju kapacitet navadnih, pa tudi oplemenitenih plošč, o izvozu iverk in podobnem. Zaključke s sestanka lahko strnemo v naslednji dogovor:

1. Izvršni odbor podpisnikov sporazuma o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje skupnega prihodka med proizvajalci in uporabniki plošč bo izdelal in predložil komisiji, da bo izdelala dopolnitve samoupravnega sporazuma.

2. Enotneje kot doslej je treba nadaljevati z akcijo za spremembo sedanjih (oziroma zatečenih) cen.

3. Izkoristiti je treba možnosti, ki jih imamo proizvajalci plošč, z bilateralnimi sporazumi.

4. Dinamiko vlaganj za razširitev kapacitet navadnih in oplemenitenih plošč je treba usklajevati s potrebami tržišča.

5. Na sestankih in zborih delavcev naj se celovito prikaže delavcem težave proizvajalcev plošč predvsem s poudarkom na dolgoročnih dohodkovnih rešitvah.

Zal bo šele čas pokazal, kdaj in kako učinkovito bomo vse te težave razrešili.

D. Mazič

Nova merila

SPREMEMBE SPORAZUMA LESNE INDUSTRIJE NA PODROČJU DELITVE DOHODKA

Samoupravni sporazum v okviru slovenske lesne industrije na področju razporejanja čistega dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke se znova spreminja in dopolnjuje skladno z določili zakona o združenem delu. Predlog za spremembo samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke v lesni industriji in v lesno predelovalni obrti je dala skupna komisija vseh podpisnic sporazuma.

V ta namen je bila imenovana posebna strokovna delovna skupina, ki je pripravljala osnutek novega sporazuma. V osnutek besedila sporazuma, ki ga imamo v vseh temeljnih organizacijah, so v celoti že vnešene pripombe izvršnega odbora republiškega odbora sindikatov delavcev lesne industrije in gozdarstva ter izvršnega odbora komisije za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov SR Slovenije.

Spremembe se nanašajo na najvažnejša poglavja sporazuma, se pravi, na določanje skupnih osnov in meril za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke. Po novem predlogu temelji razporejanje čistega dohodka temeljne organizacije za osebne dohodke, za skupno porabo, za izboljšanje in za razširjanje materialne osnove dela ter za ustvarjanje in obnavljanje rezerv v skladu z zakonom in s samoupravnim splošnim aktom, ki pa ne sme biti v nasprotju s sporazumom panoge. Na novo je opredeljen minimalni poslovni uspeh in opredeljeni so izjemni pogoji zaradi izjemnih ugodnosti na trgu.

Razporejanje čistega dohodka na sredstva za osebne dohodke in za skupno porabo se po novem predlogu ugotavlja po posebni lestvici na osnovi strukturnih deležev čistega dohodka na pogojnega delavca TOZD do letnega plana dejavnosti lesne industrije. Tako ugotovljena masa osebnih dohodkov in skupne porabe se lahko še poveča na račun večje izvozne usmerjenosti in donosnosti kot znaša povprečje panoge.

V določanju osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke se meri delovni prispevek delavcev na osnovi:

- zahtevnosti dela,
- učinkovitosti dela,
- prispevka k upravljanju in gospodarjenju z minimalnim delom in

— s prispevkom k racionalizacijski in inventivni dejavnosti.

Vsa ostala določila sporazuma so ostala nespremenjena oziroma so usklajena le s sindikalno listo za leto 1978.

Postopek za sprejemanje in podpis pristopa k sporazumu je naslednji:

— do 5. julija 1978 teče javna razprava o osnutku sporazuma in zbiranje pripomb v temeljnih in v delovnih organizacijah;

— potem se izdela predlog sporazuma z upoštevanjem upravičenih pripomb iz javne razprave ter pošlje vsem udeležencem v sprejem (okrog 15. julija 1978).

Udeleženci sprejmejo ta sporazum z referendumom, ki naj bi bil pred koncem avgusta ali v septembru letos.

Vsekakor je za nas zanimivo tudi ovrednotenje novosti, ki jih prinaša novi sporazum za posamezne temeljne organizacije. Po ovrednotenju rezultatov gospodarjenja za leto 1977 bi presegali dogovorjeno maso sredstev za osebne dohodke in skupno porabo Tovarna pohištva Stari trg in Tovarna ivernih plošč Cerknica.

Na osnovi rezultatov gospodarjenja za I. letošnje tromesečje je le Tovarna lesnih izdelkov Stari trg v okviru dogovorjenih sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (člen 9 in 11 sporazuma). Na osnovi omenjenih podatkov lahko zaključimo, da se moramo aktivno vključevati v razpravo še posebno zato, da v vsem času samoupravnega dogovarjanja na področju delitve dohodka v panogi nismo nikdar bili med kršitelji, temveč vedno nekeje v poprečju v panogi.

T. Zigmund

Testni laboratorij na Brestu

Novi zakon o standardizaciji je prinesel precej novosti tudi v pohištveno industrijo. Med drugim morajo imeti izdelki, ki gredo na trg, »poročilo o kakovosti«, s čimer organizacija združenega dela zagotavlja, da izdelki ustrezajo kakovosti, ki jo zahteva standard.

Trenutno je v Sloveniji za kontrolo usklajenosti dejanskih in zahtevnih kakovostnih lastnosti in za izdajanje »poročila o kakovosti« usposobljena samo biotehniška fakulteta v Ljubljani. Ta testni laboratorij, ki pa še ni v celoti opremljen, je organiziran na osnovi samoupravnega sporazuma med Jugosloveskom in omenjeno fakulteto.

Kontrolo izdelkov pa lahko opravlja tudi vsaka organizacija združenega dela, če je ustrezno opremljena in v skladu s predpisi izdaja tudi »poročila o kakovosti«.

Skladišče v Tovarni ivernih plošč

Dodatna prizadevanja

IZKUŠNJE OB ŽIRO RAČUNIH PO TEMELJNIH ORGANIZACIJAH

Uredba o računu in pogojih, ob katerih lahko uporabniki družbenih sredstev odpirajo žiro račune, je rešila vprašanje, ali je potrebno, da ima vsaka temeljna organizacija svoj žiro račun ali ne. V skladu z omenjeno uredbo je finančna služba postavljena pred veliko preizkušnjo in sicer:

— ohlajevati mora dnevne denarne tokove prek žiro računov temeljnih organizacij,

— zagotoviti mora potrebno likvidnost vsaki temeljni organizaciji,

— rešiti vprašanje internega poslovanja med temeljnimi organizacijami.

Glede na to, da ima delovna organizacija Brest trenutno šest temeljnih organizacij in delovno skupnost Skupnih dejavnosti, v ustanavljanju pa sta še dve dodatni temeljni organizaciji, pomeni poslovanje prek ločenih žiro računov dodatne napore in še večja prizadevanja celotne finančne službe.

V zvezi z otvoritvijo žiro računov se je v veliki meri potrdilo pričakovanje, da se bodo z izvajanjem finančne funkcije temeljnih organizacij prek žiro računov bistveno povečali tudi stroški plačilnega prometa, pa tudi obseg dela spremljajočih ustanov kot so SDK, banke in druge.

Na osnovi zahtev in novih zakonskih predpisov so temeljne organizacije dolžne imeti poleg dinarskih žiro računov tudi svoje devizne račune. V našem primeru, ko temeljne organizacije sodelujejo z večjim številom držav, pa imajo zato več deviz, to pomeni zahtevo po odpiranju velikega števila deviznih računov (nad 50). Gre torej za zelo zapleten postopek, ki se mu v praksi skušamo iz razumljivih razlogov izogniti, saj sodimo, da je mogoče ustrezen nadzor temeljnih organizacij nad pravicami iz deviznega poslovanja zagotoviti tudi drugače.

Ob analizi dosedanjega razvoja sistema plačilnega prometa, stopnje uveljavitve vrednostnih papirjev in instrumentov za zavarovanje plačil je ugotovljeno, da le-ta postaja ovira za hitrejši potek denarno-posojilne politike. Nezadostna uporaba vrednostnih papirjev ter prepočasno obračanje denarja v klasičnem žiralnem prometu neopravičeno povečuje količino denarja v obtoku.

V zvezi s tem se v praksi kaže potreba po preprostejšem sistemu plačilnega prometa, to je po dodatnih plačilnih instrumentih. Sedanji sistem namreč zahteva likvidna sredstva temeljnih organizacij. Prav tako se kaže zahteva, da se interni plačilni promet, ki je sedaj izenačen z eksternim in prav tako reguliran s zakonskimi predpisi, reši drugače, mogoče v okviru same delovne organizacije.

S. Zidar

Rekonstrukcija v Tovarni pohištva Stari trg

Težave z nabavo

Ne vem sicer, od kod se je pojavila zamisel, da me je uredniški odbor zadolžil, saj pišem o vprašanjih nabave. Najbrže bi bil za osvetlitev tega vprašanja poklican kdo drug, ki to zadevo mnogo bolj pozna, jo sleherni dan spremlja in doživlja.

Dejstvo pa je, da oskrba z promateriali niha. V nekaterih obdobjih je izredno kritična, tako da povzroča resne zastoje v proizvodnji. Zakaj je temu tako, bi težko odgovoril, dejstvo pa je, da to drži in da povzroča težave organizatorjem proizvodnje, dodatne stroške in seveda zaradi tega tudi gospodarske posledice.

Ko se težave z oskrbo zaostrejo, človek razmišlja, kaj napraviti, da bi bila oskrba rednejša oziroma, če se problem že pojavi, kako pravočasno obvestiti strokovne delavce, da se pravočasno najdejo nadomestni material oziroma novega dobavitelja in kaj temu podobnega. Mislim, da je ob tem največ napak. Nabavna služba bi morala poiskati oblike in poti, da bi v takih primerih pravočasno dala alternativne možnosti oziroma pravočasno obvestila, da tega in tega materiala ni in ga tudi ne bo ter da je treba namesto njega poiskati nadomestilo.

Tu pa zadeve ne tečejo tako kot bi morale iz preprostega razloga, ker se zanašamo, da so naša naročila sprejeta po količini, kvaliteti in terminu. Prav slednji zataji največkrat, saj konec koncev se še ni zgodil primer, da bi se zaradi pomanjkanja materiala proizvodnja ustavila za daljše ob-

dobje, razen zaradi pomanjkanja hlodovine; pojavljajo pa se resne motnje v procesu proizvodnje. Torej gre za vprašanje resne, dosledne in sprotne oskrbe, ne pa za vprašanje oskrbe nasploh. Pri tem pa manjka poslovne resnosti, spretnosti in ne vem česa vsega že, da bi tistih nekaj dni, ki jih navadno zmanjka, pomaknili naprej in material še pravočasno dostavili v proizvodne obrate.

Postavlja se tudi vprašanje, če je sedanja organiziranost nabavne službe najbolj primerna. Iz izkušenj vemo, da se težave rešujejo resneje tam, kjer so človeku bližje, kjer ga neposredno prizadevajo. Vsako stopenjsko reševanje, čim bolj je odmaknjeno, se rešuje manj prizadeto, bolj načelno, po določenih načelih in tako naprej.

S tem kratkim sestavkom nisem imel namena podrobno obdelati vprašanja nabave materialov. Hotel sem le opozoriti na tiste najpogostejše težave, ki se pojavljajo in ki bi se jih dalo s primerno organizacijo ali doslednostjo odpraviti na najmanjšo možno mero, da bi s skupnim delom ustvarili čim večji dohodek v zadovoljstvo vseh zaposlenih in širše družbene skupnosti.

A. Kebe

Cene hlodovine pa kar rastejo...

Kje bo nova tovarna?

O NOVI LOKACIJI TOVARNE POHIŠTVA MARTINJAK

1. Sedanja tovarna je stara 52 let. Razvila se je iz majhnega žagarskega obrata. Posebno v povojnem času je bil njen razvoj zelo hiter. Njena lega je na mestu, kjer je bila nekdaj žaga. Širjenje tovarne je omejeno z vseh strani: na eni strani je omejeno s cesto, na drugi z vasio, na ostalih dveh straneh pa jo omejuje močvirno obrobje Cerkniškega jezera. Zato nima tovarna na tem mestu nobenih možnosti za širjenje oziroma bi bila gradnja predraga.

2. Tovarna je zaradi dosedanje postopne in po majhnih delih dozidavane zgradbe pretesna, dotrajana, neprimerna in nefunkcionalna za sodobno masivno predelavo lesa.

3. V Tovarni pohištva Martinjak se bo v prihodnjih letih osredotočila vsa Brestova finalna masivna predelava lesa. Ker se bo povečal obseg proizvodnje, na starem mestu pa ni mogoče širiti proizvodnih kapacitet, je nujno, da se lotimo postopne gradnje oziroma širjenja tovarne na novi lokaciji.

4. Sedanja tovarna je potrebna rekonstrukcije. Posebno velja za to energetska postaja. Ker bi rekonstrukcije na sedanjem mestu ogromno stala, obsega proizvodnje pa ne bi bilo mogoče bistveno povečati, je nujno, da se vsa vlaganja začnejo na novi lokaciji, kjer bo smiselno vlaganje sredstev, obenem pa je pred nami dosegljiv dolgoročen cilj.

Kadar govorimo o lokacijah novih tovarn ali podobnih objektov, je potrebno obravnavati ne samo novo zgradbo in novi dimnik, ki običajno stoji ob tovarni, ampak še vrsto drugih dejavnikov in objektov, ki so pogojeni z novo lokacijo. Takšni dejavniki so: razpoložljiva delovna sila, oddaljenost delovne sile od tovarne, bližina trga, bližina matičnemu podjetju, urbanistična in komunalna ureditev področja, kjer naj bi bila tovarna, možnost priključitve novega objekta na infrastrukturo in komunalne objekte (ceste, vodovod, električni daljnovod, kanalizacija, šola, vrtec, zdravstvena postaja, možnost preskrbe prebivalstva itd.), vključitev novega objekta v okolje, kjer bo lociran, vpliv objekta na okolje, tradicija, prisotnost ustreznih zemljišč, interese področnega prebivalstva in delavcev, ki ima-

jo ali bodo imeli tu svoj kruh in tako naprej.

Pogosto je velik del infrastrukturnih objektov potrebno zgraditi na novo. Vrednost nove investicije je zelo odvisna od tega, kolikšen del teh objektov je že zgrajen, oziroma kolikšen del je potrebno zgraditi istočasno z novo tovarno.

Naša družbena ureditev in samoupravljanje zahtevata in pogojujeta, da delovne organizacije ustvarjajo pogoje za reševanje in pomagajo reševati vprašanja krajevnih skupnosti in delovnih ljudi v sredinah, kjer živijo in delajo delavci teh delovnih organizacij. Poleg tega pomeni prisotnost tovarne v krajevni skupnosti tudi pogoj za napredek.

Delavci, ki so zaposleni v Tovarni pohištva Martinjak, so v mnogih primerih delavci in kmetje. Zaposlenost v tovarni ozi-

roma kmetija jim predstavlja občuten del dohodka, ki se dopolnjujeta. Eden brez drugega pa bi za mnoge predstavljal vprašanje obstanka. Izpad tovarne iz tega področja bi pomenil pasivizacijo področja in izseljevanje ljudi.

Zato menim, da je obstoj tovarne oziroma razširitev v neposredni bližini stare tovarne na predlaganem področju pod cesto proti Cerknici edina in sprejemljiva ter najugodnejša lokacija za novo oziroma postopno gradnjo Tovarne pohištva Martinjak.

Gradnja oziroma razširitev je predvidena v naslednjem srednjeročnem programu Bresta. Potrebno je, pridobiti zemljišče za razširitev tovarne in pripraviti dokumentacijo. Prvi koraki v ta namen so bili že storjeni, vendar bo treba še počakati na dokončno rešitev.

Razumljivo je, da prvi lokacijski ogled ni mogel dati odobritve predlagane lokacije, kajti upoštevati je treba interese širše družbene skupnosti. Zato je bil sprejet predlog, da se počaka na oblikovanje temeljev prostorskega plana občine Cerknica, ki naj bi bil pripravljen letošnjo jesen.

J. Majerle

Novi posli za Anglijo

Že nekaj mesecev tečejo razgovori s predstavništvom Export drva v Londonu o izvozu naših novih programov za angleškega kupca. Trenutno gre za dva programa in sicer za regal Derby iz Tovarne pohištva Stari trg in pa za dve varianti spalnice iz Tovarne pohištva Cerknica.

Regal Derby je v celoti izdelan iz oplemenitenih iveric v teak designu brez okovja. Ker je angleški kupec namreč sam tudi proizvajalec, bo izdelek v svoji proizvodnji dopolnil za končno prodajo prek svoje prodajne mreže. Na osnovi večkratnih kalkulacij je kupec G. Bery, ki je bil osebnost pri nas, ceno tudi potrdil. Kupec je pripravljen kupovati tedensko količino omenjenega regala za eno vagon. Zdaj pričakujemo naročilo za »multo serijo« za mesec julij in šele na podlagi te serije bi se kupec odločil za redno naročilo. G. Bery si je med obiskom pri nas ogledal Tovarno pohištva Cerknica in Tovarno ivernih plošč in izrazil pripravljenost, da iz svoje proizvodnje prenese svoj celotni program na Brest. Postavlja pa se vprašanje, v kolikšnem obsegu lahko Brest te (Konec na 4. strani)

Na osnovi svobodne menjave dela

O FINANCIRANJU DELOVNE SKUPNOSTI SE-STAVLJENE ORGANIZACIJE SLOVENIJALE

Ob organiziranju sestavljene organizacije združenega dela Slovenijales — proizvodnja in trgovina se je v njej oblikovala tudi delovna skupnost, ki naj bi opravljala dela skupnega pomena za vse združene delovne organizacije. Do sedaj je ta delovna skupnost opravljala le nekatera dela skupnega pomena in sicer predvsem za manjše delovne organizacije, medtem ko za druge delovne organizacije, kar lahko trdimo zlasti za Brest, ni opravljala nobenih del, ker imajo te delovne organizacije same dovolj razvite svoje službe.

Seveda je treba delovno skupnost tudi financirati. Do sedaj je bilo to financiranje urejeno s samoupravnim sporazumom o določitvi osnov in meril za pridobivanje dohodka delovne skupnosti SOZD, ki pa je skromna pravna osnova glede postopka, posebej pa še glede vsebine oziroma načina, kako obravnava svobodno menjavo dela.

Da bi medsebojna razmerja glede pogojev svobodne menjave dela in ustvarjanja dohodka, pa tudi druga medsebojna razmerja pri uresničevanju skupnih ciljev in interesov delavcev, ki opravljajo dela skupnega pomena in delavcev združenih delovnih organizacij uskladili z določili zakona o združenem delu, morajo delovna skupnost SOZD in združene delovne organizacije sprejeti samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

Osnutek takšnega sporazuma je dal delavski svet SOZD v javno razpravo vsem združenim delovnim organizacijam. Na ta osnutek je imel Brest predvsem naslednje pripombe:

Dela oziroma naloge, ki so težko merljiva in katerih učinek je težko porazdeliti med članice SOZD, bi opredelili dogovorno skupaj in bi jih lahko financirali vsi po nekem ključu (na primer dohodek), medtem ko naj bi pa dela oziroma naloge, ki so res skupna vsem članicam SOZD, opredelili v skladu z letnimi programi dela, za vsako združeno delovno organizacijo posebej, razčlenjeno po posameznih področjih dela. To pa preprosto zaradi tega, ker je obseg posameznih del za posamezno delovno organizacijo lahko dokaj različen. Vsa ostala dela oziroma naloge, ki niso skupna vsem, ampak le neka-

terim delovnim organizacijam, se v delovni skupnosti SOZD lahko organizirajo in opravljajo. Financiranje takih del pa naj se uredi s posebnim samoupravnim sporazumom, ki ga sprejmejo le zainteresirane delovne organizacije. Dela oziroma naloge, ki po obsegu, kvaliteti in porabnikih še niso določena, naj ne bi bila zajeta v tem samoupravnem sporazumu.

Brest se zavzema za to, da mora biti financiranje delovne skupnosti SOZD v sporazumu v celoti zastavljeno tako, da bodo zainteresirane delovne organizacije oziroma njihove temeljne organizacije obvladovale organiziranje in rast same delovne skupnosti.

Financiranje delovne skupnosti mora torej biti postavljeno tako, da bodo posamezne združene delovne organizacije oziroma njihove temeljne organizacije financirale samo tista dela oziroma naloge, za katere bodo zainteresirane, da jih zanje opravi delovna skupnost SOZD, ne pa, da bodo financirale povprek vsa dela oziroma naloge, ki jih bo opravljala delovna skupnost. Katera dela oziroma naloge bo delovna skupnost opravljala za posamezno združeno delovno organizacijo, pa bo moralo biti opredeljeno v letnih programih oziroma planih dela. Programe oziroma plane dela bodo sprejele posamezne združene delovne organizacije oziroma njihove temeljne organizacije. Naj povzamemo: delovna skupnost sestavljene organizacije naj opravlja natančno opredeljena in vnaprej določena dela, ki jih delovne organizacije (oziroma njihove temeljne organizacije) potrebujejo in so jih tudi pripravljene plačati. Ne sme pa se zgoditi, da bi plačevale delo, ki ga ne potrebujejo.

Proizvodna novost iz TP Martinjak — gugalni konjiček

Mednarodni lesni sejem v Ljubljani

Kot vsako leto je bil tudi letos v času od 6. do 11. junija v Ljubljani lesni sejem, na katerem si je obiskovalec lahko ogledal predvsem lesno obdelovalne stroje, se seznanili z materiali in polizdelki, namenjenimi za lesno industrijo, medtem ko samih lesnih izdelkov razen oken in vrat skorajda ni bilo. Iz seznama razstavljalcev, ki ga je izdalo Gospodarsko razstavišče, je razvidno, da je letos svoje proizvode razstavljalo 131 podjetij, od tega 85 tujih. Treba je razumeti, da so domači proizvajalci zvečinoma razstavljali pod imenom svoje sestavljene organizacije in je zato število razstavljalcev na videz manjše.

Tuji razstavljalci so prikazali svoj ustaljeni program, zato kakšnih vidnih novosti med njimi ni bilo videti. Med domačimi razstavljalci lesno obdelovalnih strojev pa je bil vsaj po mojem mnenju paviljon Slovenjaleša, TOZD 100 najbolj bogat. Razstavljali so izdelke Tovarne strojev Žičnica in izdelke Strojnega ključavnice in ing. Pavel Ledinek iz Maribora.

Od izdelkov Tovarne strojev Žičnica je bila na ljubljanskem sejmu prvič prikazana krožna žaga z vozičkom ali kot jo imenujejo enojna prirezovalka. Stroj je opremljen s predžagico in je — kolikor se da na sejmu ugotoviti — kvalitetne izdelave. Na zunaj zelo solidno izdelan izdelek Žičnice je bil tudi močnejši mizni rezkar. Seveda ni bilo mogoče videti, kako so izdelani in proti prahu zaščiteni vsi njegovi gibljivi deli za dvig in spust vretena, kar je pri tovrstnih strojih šibka točka.

Prvič je bila razstavljena tudi furnirka robov, ki je verjetno tudi tovrstni jugoslovanski izdelek. Furnirko robov je skonstruiral ing. Marjan Grojdek, šef pogonske službe v tovarni pohištva Brežice, izdelala pa ga je Tovarna strojev Žičnica Ljubljana. Vsekakor je sam poizkus izdelave teh strojev vreden vse pohvale, na

žalost pa je po moji oceni izdelek še neustrezen in bo na njem potrebno še veliko izboljšati in izboljšati tudi tehnologijo izdelave.

Ob novem sistemu vrednotenja dela

Na Brestu smo se že l. 1974 odločili, da bomo uvedli nov sistem nagajevanja po delu, to je vrednotenje zahtevnosti dela (VZD), ki ga je uveljavljal Biro za industrijski inženiring iz Ljubljane. Dosedanja analitična ocena se je pokazala že zastarela in tudi neprimerna, saj se je iz predvidenih 25 točkovnih razredov število znižalo na 18. To pa je povzročilo, da se je podrla pravilno razmerje, saj so v 18. razredu združena vsa dela, ki so bila ocenjena v zadnjih sedmih razredih.

Z oblikovanjem temeljnih organizacij so se prenesle pristojnosti vrednotenja del iz centralne komisije na komisije po temeljnih organizacijah. To pa je spet povzročilo, da so komisije enaka ali sorodna dela oziroma naloge ovrednotile zelo različno. Usklajevanje dela pa ni zaživel v takšni meri, da bi lahko preprečevale neenotno vrednotenje. Poleg omenjenih slabosti so še tudi drugi negativni vzroki, ki so narekovali, da smo se odločili, da preidemo na drugačni sistem vrednotenja zahtevnosti dela oziroma nalog.

Sistem VZD I., ki se je že začel uveljavljati v nekaterih temeljnih organizacijah, je pokazal, da so tudi pri temu sistemu nekatere pomanjkljivosti. Tudi zakon o združenem delu je narekoval, da so se nekatera določila prilagodila našim družbenoekonomskim odnosom. Plod novih raziskovanj in usklajevanja z zakonom o združenem delu je dopolnjeni sistem vrednotenja zahtevnosti dela, ki ga na kratko imenujemo VZD II.

Bistvene spremembe pri VZD II. so v vplivnosti kriterijev ter v uvedbi novih kriterijev.

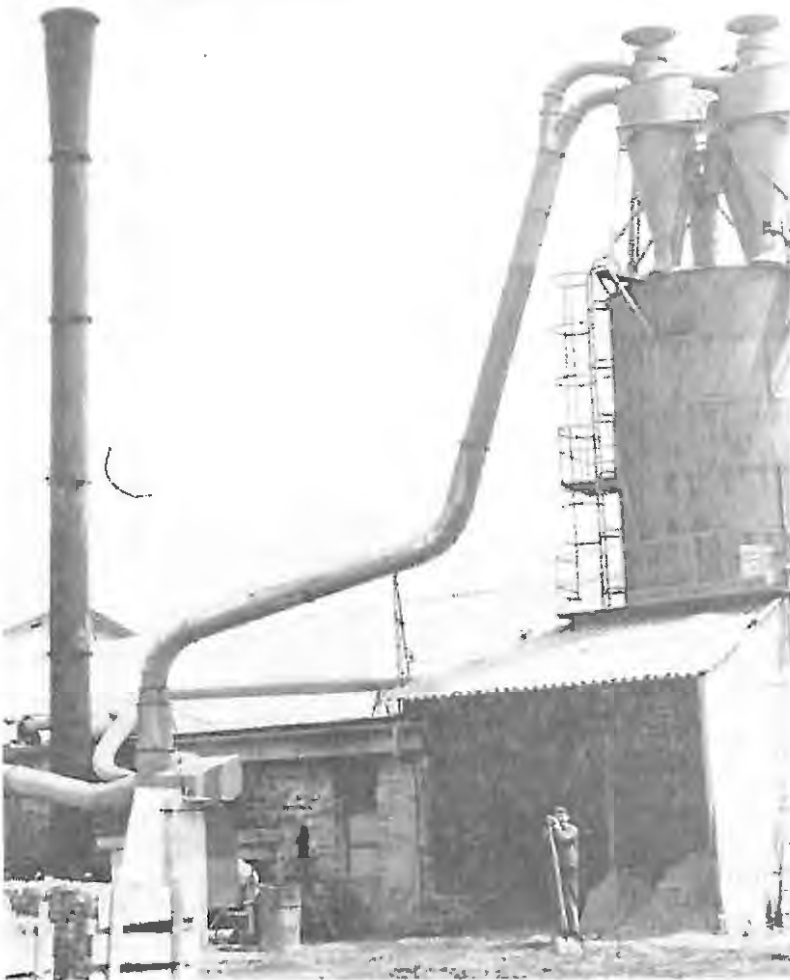
S tako dopolnjenim sistemom lahko vrednotimo vsa dela oziroma naloge (lahko tudi delokroge), torej tudi dela, ki jih opravljajo vodilni delavci, kar do sedaj ni bilo mogoče.

Z VZD II. dejansko postavimo le odnos med zahtevnostjo dela ter ugotavljanjem njegove sestavljenosti. Razpon med enostavnim in najsestavljenjšim delom pa dolčamo s količnikom, ki ga do-

ve. Upajmo, da bosta proizvajalec in konstruktor z delom nadaljevala in končno dala na trg soliden stroj.

Na splošno bi ocenil, da je letošnji lesni sejem prikazal več izbora kot lanski; rahlo je bilo čutiti, da si nekatera lesnoindustrijska podjetja skušajo strojno opremo izdelovati sama. Pričakoval sem pa, da bom videl na sejmu močnejšo domačo izdelavo, vendar je ni bilo, niti najenostavnejše.

I. Lovše

Stara dotrajana kotlovnica v Jelki

Nova kotlovnica v Jelki

Že več let se v Jelki srečujemo s pomanjkanjem toplotne energije. Nabavljali smo novo strojno opremo, kotlovnica pa je ostala takšna kot je bila. Sedanja kotlovnica ne daje možnosti za zamenjavo stiskalnice, ki rabi za svoje delovanje temperaturo nad 100 stopinj Celzija. Sušenje v površinski obdelavi se pozimi zaradi nizke temperature podaljšuje. Ogrevanje nekaterih delov proizvodnih prostorov pa je sila majhno. Organi upravljanja so se za novo kotlovnico odločili že v letu 1977 in od takrat naprej se in-

tenzivno pripravljamo za gradnjo. V juniju bo izdelan gradbeni projekt. Opremo za kotlovnico bo dobavil Djuro Djaković iz Slavonskega Broda.

Poleg kotlovnice bosta v novem objektu tudi kompresorska postaja in trafo postaja.

Predvidoma bo ta investicija veljala okrog 6.000.000 dinarjev. Če bosta priprava dokumentacije in izgradnje tekla po zastavljenem načrtu, bomo gradnjo kotlovnice dokončali že letos.

J. Opeka

Novi posli za Anglijo

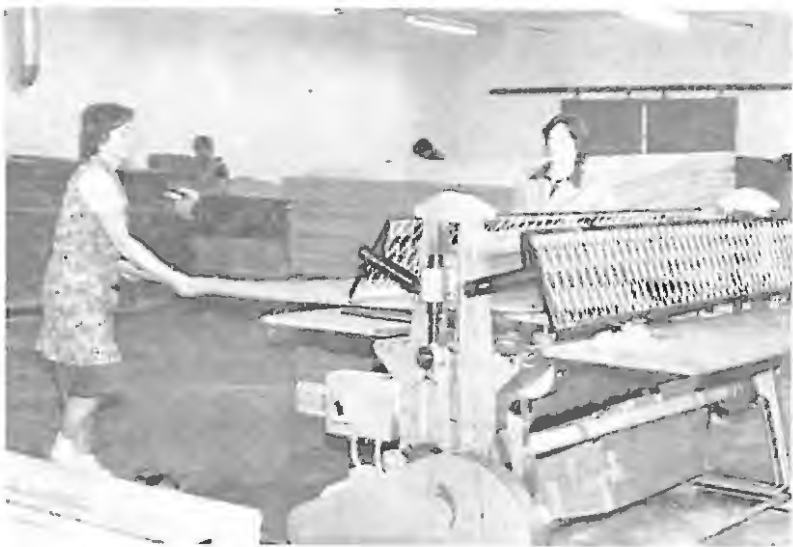
(Nadaljevanje s 3. strani)

izdelke prevzame glede na to, da so dosežene cene nizke.

Ob obisku smo se dogovarjali tudi za izvoz dveh variant spalnice iz Tovarne pohištva Cerknica. Prva varianta je v celoti izdelana iz oplemenitenih iveric, medtem ko je pri drugi varianti korpus oplemeniten iverica, fronta pa furnirana iverica z masivnimi nalepkami (fronta regal Tanja). Za obe varianti smo pred nekaj dnevi kupcu sporočili podatke, vendar dokončnega odgovora glede cen še nismo prejeli.

Sodimo, da so začetni koraki narejeni, kako pa bodo posli tekli, bomo videli čez nekaj časa. Naše želje, da bi znova začeli izvažati tudi na angleško tržišče, so velike kljub močni konkurenci, ki je na tem tržišču. Uspehi teh dogovorov bodo odvisni od kvalitete, dobavnih rokov, pa tudi od širše družbene skupnosti, koliko nam je pripravljena pomagati pri dodatni stimulaciji za pospeševanje izvoza.

C. Komac

Iz oddelka kartonaže v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg

NOVA PROIZVODNA DEJAVNOST

12. junija letos je začel s poskusnim obratovanjem oddelk za izdelavo kartonov v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg. Za BREST, pa tudi za to temeljno organizacijo je to nova proizvodna dejavnost, ki bo zadovoljevala potrebe BRESTA po kartonski embalaži.

Današnje potrebe vseh temeljnih organizacij so okrog 50.000 kartonov in vogalnikov mesečno oziroma 2270 kosov različnih kartonov dnevno.

Nova oprema omogoča delo, ki je po značaju med obrtniškim in industrijskim delom. Glede na naše potrebe in mnogovrstne kartone ter kartone v majhnih količinah je to najboljša rešitev. S kasnejšim razvojem pa bo potrebno opremo dopoljevati. Potrebna bo stiskalnica za odpadke, stroj za rezanje kartonov in drugo.

V oddelku bo zaposlenih 19 delavcev, ki so bili prerazporejeni iz stolarnice. Vzdrževanje strojev, obračun osebnih dohodkov in ostala administrativna dela pa bodo opravljale sedanje službe.

Vprašali smo nekaj delavk, ki so razporejene v kartonažni oddelk o njihovem začetnem delu.

DANICA SRPAN je tehnolog in je za to delovno mesto tudi usposobljena. Zato se bolje počuti tukaj kakor na dosedanjem delovnem mestu inštruktorja lakirne. Težave so z začetno nastavitvijo dela, vse kalkulacije zahtevajo svoj čas za preizkušnje, pa vendar so tu prenovljeni in čisti prostori brez večjega hrupa ali prahu in je kar zadovoljna.

Tudi delavke v proizvodnji so zadovoljne z novimi delovnimi mesti, tako je izjavila IVANKA KERNČ, delavka pri stroju za šivanje. Pogoji za delo so ugodni in ji tako delovno mesto kar ustrezja.

Tako se je v prvih dneh preizkušnje pokazalo, da so delavci v tem oddelku s svojim delom zadovoljni.

M. Šepec

Običajna slika za spomladansko-poletne mesece. V naši delovni organizaciji so številne ekskurzije.

Montažni oddelk v Tovarni pohištva Cerknica

PREDSTAVLJAMO INTERESNE SKUPNOSTI • PREDSTAVLJAMO INTERESNE SKUPNOSTI • PREDSTAVLJAMO INTERE

Varstvo otrok preveč zanemarjeno

Tudi ta mesec organizacija razgovora o občinskih interesnih skupnostih (na vrsti je bila skupnost za otroško varstvo) ni tekla čisto gladko. Šele na drugo vabilo se je odzvalo dovolj vabljenih, da je razgovor lahko stekel.

Sogovorniki so bili: Zdravko ZRIMSEK, dosedanji predsednik skupščine skupnosti, Erna ŽUNIČ, dosedanja predsednica izvršnega odbora skupnosti, Marko ŽNIDARŠIČ, novi predsednik skupščine, Dragica PAKIŽ, nova predsednica izvršnega odbora, Marija RAZDRIH, predsednica zbora uporabnikov, Martina ŠPITALAR, predsednica zbora izvajalcev, Gregor LOGAR, strokovni tajnik skupnosti, Franc ŠTEFANČIČ, ravnatelj osnovne šole Rakek, Janez PRAPROTNIK, ravnatelj osnovne šole Nova vas-Bloke, Jožica LESKOVEC, vodja vzgojno varstvene enote Cerknica, Marinka KRALJ, predsednica Zveze prijateljev mladine in Tone ŽIGMUND, predstavnik pripravljalnega odbora za izgradnjo vrtca v Cerknici.

Tudi tokrat je beseda tekla predvsem o uresničevanju ustavne opredelitve samoupravnih interesnih skupnosti in samoupravne organiziranosti ter o temeljnih vprašanjih oziroma težavah otroškega varstva v naši občini.

Na območju občine živi 1500 predšolskih otrok, ki bi jim morali zagotoviti ustrezno otroško varstvo. Zaradi premajhnih vlaganj v otroško varstvo v preteklih letih imamo v sedanjih vzgojno varstvenih zavodih na voljo le nekaj nad 200 mest. Krajevne skupnosti Begunje, Cajnarje-Žilce, Grahovo in Nova vas so brez organiziranega otroškega varstva. Stanje na tem področju nam ponazarja naslednja tabela:

	Cerknica	Rakek	Stari trg	Skupaj
Površina v m²				
— vseh prostorov	393	355	134	782
— prostori za vzgojno delo	293	217	100	610
Površina na otroka v m²				
— vsi prostori	1,9	8	3,6	3,3
— prostori za vzgojno delo	1,9	4,9	2,7	2,6
Število igrišč	2	1	—	3
Površina v m² — igrišča	800	320	—	1120
Kapaciteta v vrtcih	80	60	56	196
Število otrok v vrtcih	153	44	37	234
Število oddelkov	8	2	3	13
Kadrovska zasedba				
— vzgojiteljice	4	1	1	6
— medicinske sestre	3	1	1	5
— varuhinje	4	1	2	7
— drugi zaposleni	4	1	2	7

Družbeni plan razvoja občine Cerknica 1976—1980 zagotavlja v okviru programske usmeritve občinske skupnosti otroškega varstva v tem obdobju naslednje:

- v tem obdobju naj bi v dnevno varstvo vključili najmanj 30 odstotkov predšolskih otrok;
- razvijali bodo nove vzgojno varstvene oblike — potujoče vrtce, sezonsko varstvo kmečkih otrok in druge oblike;
- staršem bo glede na njihov dohodek omogočena denarna pomoč pri dogovorjeni ceni za dnevno varstvo in vzgojo otrok;
- za uresničitev teh ciljev bo potrebno odpreti 170 novih mest v vzgojno varstvenih zavodih in usposobiti ustrezne kadre;
- občinska skupnost otroškega varstva bo v sodelovanju z občinsko izobraževalno skupnostjo zagotovila ustrezna sredstva za predvideno gradnjo novega otroškega vrtca v Cerknici in za razširitev kapacitet ostalih vzgojno varstvenih ustanov v občini.

POMANJKLJIVOSTI V DELOVANJU DELEGATSKEGA SISTEMA

Pred leti je na področju, ki ga sedaj zajema skupnost za otroško varstvo, deloval poseben sklad pri temeljni izobraževalni skupnosti.

Sedaj je skupščina skupnosti sestavljena iz dveh zborov, ki sta nekajkrat zasedala tudi ločeno, vendar do usklajevanja ni prišlo, ker so bila stališča enotna. Najprej so bile skupščine precej »tih«, v zadnjem času pa so se delegati bolj razživel. Za delo skupščine in za uresničevanje sklepov skrbi izvršni odbor, ki ga sestavljajo uporabniki in izvajalci.

Vsaj doslej so se izvajalci premalo zavedali svojih pravic pri oblikovanju ekonomskih cen v vrtcih.

Nasploh je značilno, da v delovanju delegatskega sistema še niso prišla do izraza mnenja občanov prek njihovih delegatov, ki še vedno delujejo precej »odborniško«. Tudi je opaziti, da še vedno ni prodrlo mnenje, kako so delegacije enakopraven člen

v sistemu samoupravljanja po temeljnih organizacijah in po krajevnih skupnostih, pa zato ostaja delo delegacij v dokaj zaprtih krogih. Od tod pridejo zgolj mnenja delegacij oziroma delegatov.

Tudi do republiške skupnosti ni pravih delegatskih stikov. Doslej je gradiva sicer največkrat obravnaval izvršni odbor in svoja stališča prek delegatov posredoval na republiško skupnost. Podobno je bilo tudi s povratnimi informacijami, ki so le nekajkrat našle pot tudi do skupščine občinske skupnosti.

Precej težav je bilo nedavno z usklajevanjem prispevnih stopenj, pri katerem delegati praktično nimajo vpliva.

POMANJKLJIVO OBVEŠČANJE

Strokovne službe si sicer prizadevajo, da bi bile delegacije čim bolj obveščene o vseh vprašanjih s področja otroškega varstva. Do delegacij je šlo tudi po 600 izvodov gradiv; nekajkrat so bili pripravljeni tudi kratki, razumljivi povzetki. Največkrat pa so bile to kopice gradiva, ki jih delega-

cije niso niti pregledale. Tudi postopek pri sprejemanju srednjeročnih planov skupnosti je bil pomanjkljiv. Tako postajajo informacije same sebi namen. Nujno potrebno bi bilo v okviru občinske informativno sredstvo, ki bi zapolnilo to vrzel.

NEUSTREZNI KRITERIJI ZA SOLIDARNOST

Tudi na tem področju se v okviru republike oblikuje solidarnostni sklad za manj razvite občine. Čeprav je na dlani, da je otroško varstvo v naši občini zelo pomanjkljivo, pa vendar zaradi neustreznih kriterijev ne moremo upati na ta sredstva.

Osnovni kriteriji za nerazvitost so namreč programi rednega in dopolnilnega otroškega varstva. doslej smo za dopolnilni (80-urni) program iz solidarnosti dobili 7 milijonov starih dinarjev. Vsekakor bi si morali prizadevati, da bi izoblikovali ustreznejše kriterije za nerazvitost oziroma za solidarnostno pomoč.

SLABO SODELOVANJE Z DRUGIMI SAMOUPRAVNIMI SKUPNOSTMI

Čeprav so precejšnje možnosti za sodelovanje z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi pri nekaterih akcijah, le-to še ni zaživel. Zlasti ob dopolnilnem (80-urnem) programu bi lahko skupaj s telesnokulturno in kulturno skupnostjo zastavili skupne programe in jih tudi skupaj

izvajali. Podobno je tudi pri organiziranju kolonij, kjer je sodelovanje z Društvom prijateljev mladine že zaživel, radi pa bi pritegnili še druge skupnosti in društva; lepe možnosti so tudi za sodelovanje s taborniki, pri organiziranju šole v naravi in drugod. Sodelujemo tudi s skupnostjo za socialno skrbstvo, kjer z otroškim varstvom večkrat pomagamo materam — samohranilkam.

Zelo pomanjkljive pa so povezave s krajevnimi skupnostmi. Le-te naše dejavnosti praktično niso vključile v svoje programe in plane. Morda bo bolje, ko bodo pri krajevnih skupnostih zaživele enote za otroško varstvo. Tudi pri urejanju otroških igrišč in naprav (igral) zanje ni skupnega dogovarjanja.

Se vedno ni izkoreninjena stara zavest, kako da sta otroško varstvo in vzgoja stvar zgolj vrtca oziroma šole in še ni dozorelo spoznanje, da so to naše skupne zadeve, ki izvirajo iz potreb uporabnikov, šole in vrtci pa so samo izvajalci teh potreb. Od tod tudi premajhna učinkovitost teh dejavnosti.

RAZLIČNA STALIŠČA O ORGANIZIRANOSTI

Razgovor se je najbolj razvel ob organizacijskih in samoupravnih odnosih med šolami in vzgojno varstvenimi enotami. Samoupravno sta ti dve področji organizirani vsako zase — v svojih interesnih skupnostih, pa tudi

organizacijsko se marsikje prepletata.

Eno stališče je bilo, naj bi postali vrtci samostojni in gospodarili na ekonomskih osnovah, s čimer bi ob večji samostojnosti prevzeli tudi večje odgovornosti. Zagovorniki le-tega so menili, da je v današnji situaciji otroško varstvo »pastorek«, medtem ko da ima vzgoja prvenstvo.

Drugi so menili, da je vzgoja enoten proces, ki zajema predšolsko in šolsko obdobje z vsemi oblikami varstva, vzgoje in izobraževanja. Doslej so bile namreč šole zvečine pobudniki pri organiziranju otroškega varstva. Tudi vrtci so organizacijsko lahko v okviru šol, finančno pa poslujejo samostojno na osnovi ekonomskih cen. Sicer pa so menda ti odnosi od šole do šole v občini različni...

Vsekakor razgovor ni mogel rešiti oziroma uskladiti teh različnih stališč, je pa nujno, da čimprej najdemo najustreznejšo in najbolj učinkovito obliko organiziranosti. Zavedati se namreč moramo, da so vsi otroci naši in tudi sredstva so naša — družbena.

SREDNJEROČNI NAČRT NE BO POVSEM URESNIČEN

Srednjeročni načrt zagotavlja razvijanje enotnega in dopolnilnega programa.

Doslej je v enotni program zajetih 18,6 odstotka predšolskih otrok; številka v načrtu (30 odstotkov) pa bo uresničena le, če bo zgrajen novi vrtec v Cerknici. Skupnost bo sodelovala tudi pri razvijanju novih oddelkov v Iga vasi in v Novi vasi, kjer je vrtec doslej opravičil svoje delo in opravil pomembno poslanstvo. Sicer pa je enotni del za prihodnje planiran tako kot v vsej Sloveniji — po enotnih stopnjah in bodo pogoji za vzgojni del boljši.

Uresničevanje dopolnilnega programa poteka v glavnem po zamislih. V 80-urni program naj bi sicer leta 1978 zajeli 290 otrok, sedaj pa jih je zajetih 145, čemur botrujejo različni razlogi. Predvsem so to težave s prostori, kadri in prevozi, tako da program še ni organiziran v vrsti vaških skupnosti.

Ostale stvari iz dopolnilnega programa (kolonije — letno nad 200 otrok; oprema otroških igrišč in vrtcev) se v glavnem uresničujejo.

(Konec na naslednji strani)

Delo z malčki je zahtevno...

(Nadaljevanje s prejšnje strani)
PROBLEMATIČNO — OTROŠKI VRTEC V CERKNICI

Otroški vrtec v Cerknici že nekaj let buri duhove, zlasti pa je slišati dosti govoric, ko je vsako leto toliko in toliko otrok zavrženih, pa čakati morajo tudi do dve leti in več in podobno.

Vrtec je odločno prenatrpan, saj njegova zasedenost močno presega vse veljavne normative. Letos bodo lahko sprejeli 20 do 25 otrok, prošnji pa je že doslej 82. Vedeti je treba, da morajo tudi med letom reševati različne socialne primere, pojavljajo se (zaradi neurejenega varstva) kadrovske težave v delovnih organizacijah in tako naprej...

Kjer je mogoče, rešuje probleme tudi vrtec na Rakeku, ki ni tako prenatrpan, vendar tudi tam jemljejo najprej otroke iz svoje krajevne skupnosti.

IN KDAJ NOVI VRTEC?

Vsi so menili, da je ta trenutek težko povedati, kdaj bo v Cerknici zgrajen novi vrtec, ki naj bi rešil vse te težave. Trenutno pripravljani odbor pripravlja variantni predlog o financiranju gradnje. O njem bo razpravljala izvršilni odbor skupščine skupnosti otroškega varstva, ga skupaj s svojimi stališči posredoval

druženopolitičnim organizacijam in z njim seznanil izvršni svet občine.

Okvirno naj bi gradnja veljala 17.000.000 dinarjev. Sredstva naj bi zbrali s krajevnim samoprispevkom na tem vzgojno-varstvenem okolišču, s prispevki delovnih organizacij v obliki združevanja sredstev po posebnem sporazumu, z namenskimi sredstvi občinske skupnosti otroškega varstva in s prispevkom krajevnih skupnosti Cerknica.

Od tega, kako se bomo na vseh omenjenih ravneh dogovorili o akciji, je odvisno, kdaj se bo gradnja pričela. Če bo šlo vse po sreči in če bo dovolj razumevanja, naj bi to bilo prihodnje leto.

Ob takšnih razmišljanjih se je razgovor nekako iztekel. Seveda ni moč na omejenem prostoru prikazati vseh vprašanj, uspehov in težav, s katerimi se ubada otroško varstvo v naši občini in s katerimi smo bili seznanjeni. Vsekakor bo treba v prihodnje posvetiti še več pozornosti samoupravnemu organiziranju in povečati vpliv občanov, ob večjem sodelovanju na vseh pa tudi pospešiti reševanje najbolj očitnih in ključnih vprašanj otroškega varstva

Razgovor zapisal in priredil B. Levec

Iz otroškega vrta v Cerknici

Asfaltiranje ceste Begunje - Bezuljak

Letos se uresničuje dolgoletna želja prebivalcev Bezuljaka in delavcev JELKE, da bi se vozili po asfaltirani cesti. Na pobudo krajevne skupnosti Begunje in JELKE je stekla akcija za zbiranje sredstev za asfaltiranje ceste Begunje-Bezuljak.

Delavci JELKE so se na letnem občnem zboru sindikata odločili, da bodo dve prosti soboti delali, zaslužek pa prispevali za asfaltiranje ceste. Svojo obljubo so tudi v celoti izpolnili.

Ta odločitev pa je bila tudi velika vzpodbuda za prebivalce Bezuljaka in Dobca pri zbiranju krajevnega samoprispevka. Na zboru krajanov Bezuljaka so se odločili, da bodo prispevali 120.000 dinarjev; lastniki gozdov so svoj delež prispevali v obliki lesa, ostali prebivalci pa so dali denarne prispevke. Da bi za zbrano hlovino iztržili čimveč, je bil les razžagan in deske prodane.

Tudi svet krajevne skupnosti je sklenil, da vsa razpoložljiva sredstva nameni za asfaltiranje.

Ljubljanska banka je pripravljena kreditirati 50 odstotkov predračunske vsote.

Izpeljati akcijo pa niti malo ni lahko, saj po predračunu, ki ga je naredilo Cestno podjetje Ljubljana, znaša vrednost del več kot 1.500.000 dinarjev. S skupnimi naporji pa bo tudi to vprašanje uspešno rešeno. Po zagotovitvi predstavnikov krajevne skupnosti bo cesta za gotovo asfaltirana še letos.

Krajevna skupnost pa pričakuje, da bodo tudi ostale temeljne organizacije prispevale na pomoč. Še posebno veliko podporo prebivalci pričakujejo od Gozdnega gospodarstva, ki to cesto tudi precej uporablja in jo s težkimi kamioni tudi najbolj poškodujejo.

J. Opeka

Cesta Begunje-Bezuljak

Ugodna ocena gospodarskih gibanj v občini

Potem, ko so delavci v temeljnih organizacijah ugotovili in pregledali rezultate poslovanja za leto 1977 in za prvo letošnje tromešecje, so o njih v tem mesecu spregovorili tudi na izvršnem svetu in v skupščini občine Cerknica. Skupna ugotovitev je bila, da so doseženi poslovni rezultati v pogojih gospodarjenja, v katerih je gospodarstvo v letu 1977 poslovalo, ugodni in dovolj spodbudni tudi za prihodnje.

Uvodoma velja poudariti, da so primerjave nekaterih kazalcev gospodarjenja s preteklimi leti nekoliko sporne, kajti v naši tehniki knjigovodstva se že leta srečujemo z vprašanjem primerljivosti medsebojnih podatkov o rezultatih poslovanja. Prav v letu 1977 so bila uveljavljena nekatera nova razmerja v dohodkovnih odnosih, spremembe pa bodo tudi v letu 1978 z nadaljevanjem uveljavljanja zakona o združenem delu. No, kljub temu velja podati na osnovi razpoložljivih števil nekaterih primerjav.

PROIZVODNJA IN PRODAJA V UGODNEM PORASTU

Zelo razveseljiv je podatek, da je proizvodnja, dosežena v gospodarstvu občine v letu 1977, narasla v primerjavi z letom 1976 za 39 odstotkov in da je v I. tromešecju 1978 doseženo 30 odstotkov celotne lanske proizvodnje. Velik prispevek k tako ugodnim kazalcem imajo nedvomno nove kapacitete, kar zlasti velja za polno aktiviranje Brestove Tovarne ivernih plošč.

Pri prikazovanju proizvodnje gre za kazalce, ki so izračunani na osnovi vrednostnih podatkov o proizvodnji, kar pomeni, da vključujejo tudi vpliv porasta cen. Mimogrede, pritiski na porast cen so vsekakor prisotni tudi v našem gospodarstvu. Družba je na take pritiske, ki so vsekakor logični, odgovorila neekonomsko, upravno, tako da ostaja še naprej sistem cen nedograjene. Več kot 60 odstotkov vseh izdelkov jugoslovanskih proizvajalcev je pod upravnim nadzorom.

Gospodarstvo rešuje vprašanje porasta cen predvsem z novimi modeli, kar pa seveda ni mogoče v primerih, kjer izdelka praktično ni mogoče spremeniti (na primer iverne plošče).

Hotel sem poudariti, da vpliv cen v proizvodnji, predvsem pa v celotnem prihodku gospodarstva občine, ki je lani porasel za 26 odstotkov, ni izmerljiv.

Na tržišču je vladala v letu 1977 dokaj ugodna konjunktura, kar zlasti velja za I. polletje. V II. polletju se je pri prodaji že pokazal določen zastoj, ki se nadaljuje tudi letos. Te ugotovitve veljajo predvsem za pohištveno industrijo, na katero pa so vezani tudi nekateri drugi proizvajalci v občini (Kovinoplastika Lož). Zastoj se kaže kot posledica premajhnega števila zgrajenih stanovanj v preteklem letu.

IZVOZ V STAGNACIJI

Če napravimo majhno devizno bilanco gospodarstva v občini, potem vidimo, da je ta bilanca sicer pozitivna, da pa se je ta pozitivni delež v letu 1977 zmanjšal zaradi upadanja izvoza. Največ izvažata lesna industrija — konkretno Brest, največ pa uvažata kovinska ter lesna industrija. Lani je naše gospodarstvo izvozilo za 184 milijonov dinarjev izdelkov, uvozilo pa za 152 milijonov reprodukcijskih materialov.

Vprašanje izvoza je seveda prisotno. Več ali manj pa gre za znane težave (nesorazmerja v doseganju cen doma in na tujem, vprašanje stimulacij, ponekod tudi programskih usmeritev), ki jih bo moral intenzivneje reševati SISEOT (novo oblikovana republiška samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino).

V letu 1978 se pojavlja v občini nov izvoznik; za enkrat sicer s posrednim izvozom. Gre za avtomotazo z Marofa, ki bo letos izvozila za 15 milijonov izdelkov

v sodelovanju z drugimi temeljnimi organizacijami v okviru delovne organizacije Avtomotaza iz Ljubljane.

KAZALCI GOSPODARJENJA NA DOBRI POTI IZPOLNJEVANJA SREDNJEROČNEGA PLANA

Družbeni proizvod je porasel lani za 27 odstotkov (družbeni proizvod vsebuje dohodek povečan za amortizacijo). Po srednjeročnem programu za obdobje 1976—1980 naj bi družbeni proizvod v gospodarstvu občine narasla z letno stopnjo rasti 12,3 %. Torej zelo ugoden kazalec gospodarjenja v letu 1977.

Dohodek pomeni novo ustvarjeno vrednost oziroma vrednost, ki smo jo ustvarili s svojim živim in minulim delom in za katero smo obogatili sebe in družbo. Lani smo ustvarili dohodek v višini 570 milijonov dinarjev ali 31 odstotkov več kot leta 1976 s 4506 delavci.

Osebnih dohodki

Osebnih dohodki na zaposlenega v gospodarstvu občine so v letu 1977 znašali povprečno mesečno neto 4.570 dinarjev, kar je za 26 odstotkov več kot leta 1976. Življenjski stroški so v letu 1977 porasli za 14,6 odstotka, kar pomeni, da so se realni osebni dohodki v letu 1977 povečali za 11,4 odstotka, kar je v zadnjih nekaj letih največji porast realnih osebnih dohodkov. Osebnih dohodki so bili v vseh delovnih organizacijah izplačani v skladu s samoupravnimi sporazumi pa-nog, vendar so v nekaterih delovnih organizacijah hitreje narasčali od rasti dohodka kot enega izmed glavnih kazalcev rasti produktivnosti zaposlenih.

Najnižji povprečni osebni dohodki so bili izplačani v Novolitu Nova vas in v TOZD PLASTIKA LOŽ — v prvi delovni organizaciji 3.470 in v drugi 3.860 dinarjev povprečno neto mesečno na delavca.

Akumulacija, ki predstavlja ostanek dohodka, povečan za amortizacijo, je porasla za 36 odstotkov.

Nedvomno je važejši kazalec, ki pove, koliko je gospodarstvu ostalo sredstev za izboljševanje materialnega položaja (za razširjeno reprodukcijo). Gre za izreden skok v letu 1977, saj je ostalo gospodarstvu lani 31 milijonov dinarjev, leta 1976 pa 11 milijonov dinarjev. Seveda je ta skok dosežen na nizko osnovo v letu 1976, kajti ta znesek bi komaj zadoščal za pokrivanje povečanih obratnih sredstev na račun inflacije, recimo samo na Brestu.

Od tu do razširjene reprodukcije, pa je potrebnih še veliko sredstev. Gospodarstvo seveda

išče rešitve za svoj razvoj v kreditnih poslovnih bank.

Ko govorimo o delitvi dohodka, je treba seveda vedeti, da mora biti delitev skladna in si mora prizadevati zadostiti različnim družbenim potrebam. Tolažimo se s tem, da je družbena akumulacija vendarle solidna. Oblikovali sta se namreč dve zamisli o akumulaciji, o ožji podjetniški in širši družbeni akumulaciji. S podcenjevanjem ožje podjetniške pa gremo verjetno predač, kajti kaže, da pri taki razporeditvi akumulacije le potegne premajhen delež za svoj prihodnji razvoj.

Za leto 1977 je tudi razveseljiv podatek o izgubah. V letu 1976 so znašale izgube v gospodarstvu 8 milijonov dinarjev, medtem ko je lani izkazal izgubo le Novolit Nova vas v višini 660.000 dinarjev. Razveseljiv je tudi podatek, da Brest po nekaj letih prvič ni imel izgub v nobeni temeljni organizaciji.

V prvih treh mesecih je posloval tudi Novolit z pozitivnim rezultatom, saj je ustvaril 390.000 dinarjev akumulacije.

OCENA GOSPODARJENJA ZA I. TROMEŠECJE 1978

Dati presek gospodarjenja po I. tromešecju je zelo odgovorna in delikatna zadeva. Zakaj gre?

Prvič, lani se za I. tromešecje niso obvezno delali periodični obračuni, tako da so primerjave z enakim obdobjem lanskega leta nemogoče.

Drugič, v časovni stiski med izdelavo zaključnega in periodičnega obračuna lahko pride tudi do spodrslijav v evidentiranju.

Tretjič, kar se mi zdi najvažnejše opozoriti, pa je, da je vpliv neplačane realizacije v I. kvartalu tako močan, da nekatere temeljne organizacije potisne celo v izgubo, kar se je tudi dejansko dogodilo.

Prav gotovo so to tisti razlogi, zaradi katerih zakon o sanaciji temeljnih organizacij dopušča, da se sanacijskih ukrepov lotimo šele po periodičnem obračunu za I. polletje.

Seveda pa velja opozoriti na temeljne organizacije, ki so v I. tromešecju ustvarile izgube: Jelka Begunje, Tovarna pohištva Stari trg, Gozdno gospodarstvo Cerknica, Gozdno gospodarstvo Jelen Snežnik, Jama Rakek, Nanos Rakek, Mercator — KZ Cerknica, TOZD Javornik Rakek in Komunalno podjetje Cerknica.

Letos se gospodarstvo srečuje še z dvema novima težavama:

- z vprašanjem pravočasne oskrbe z reprodukcijskimi materiali, kar zlasti velja za uvoz;
- z likvidnostjo, ki je delno posledica povečanih zalog in delno posledica (še bolj pa bo) angažiranja lastnih sredstev za investicijske naložbe.

Za zaključek moram podčrtati živahnost v investicijski dejavnosti. Z investicijami smo sicer v delni zamudi predvsem iz dveh razlogov: zaradi pomanjkanja lastnih sredstev (upadanje lastne reprodukcijske sposobnosti) in težav pri pridobivanju soglasij za uvoz opreme.

D. Mlinar

Pomembna naložba v Kovinoplastiki — dela gredo po načrtu

NAŠI LJUDJE

Stane Štrifof je bil rojen na Bločicah, v kmečki družini, ki je štela šest članov. Skromna družina si je svoj »standard« ustvarjala s kmečkimi pridelki in z rejo živine.

Ko sem Staneta vprašala, kako je preživel otroška leta, je smehljaje povedal, da prav tako kot vsi ostali kmečki otroci. To je bil čas, ko so otroci ves dan pasli živino in iskali zabavo v preprostih igrah.

»Končati šole nisem uspel v mirnem času, ker se je vojna že začela. Zadnji razred sem končal v letu italijanske okupacije. V tem času sem začel razmišljati, na kakšen način spoditi sovražnika iz naše vasi ter iz okupirane domovine. Mlad, poln moči in želje po svobodi, sem se pridružil narodnoosvobodilnemu boju.

Moja pot je vodila v XV. belokranjsko brigado, vendar sem bil v boju s sovražnikom ranjen, kar me je pripeljalo v bolnišnico. Zdravil sem se do konca vojne z ostalimi ranjenci v Bariju.

Vprašala sem ga, če se je po končani vojni še ukvarjal s kmetijstvom, pa je odgovoril, da to delo opravlja še sedaj. Čeprav je ves čas po vojni zaposlen, se ne odpove kmečkemu delu. Kot sam pravi, to delo opravlja »malo za hobi, malo za res«.

Stane je skromen in mi ni hotel povedati, kako priljubljen je med delavci. Inštruktor krojilnice je že skoraj četrto stoletje. Med tem časom je bil v oddelku kot vzgojitelj novih kadrov, psiholog in strokovni vodja. Vendar sedaj obžaluje, da je vse premalo novih in mladih moči, ki bi nadaljevali začrtane poti. Pripomni, da so v našem kolektivu v glavnem starejši delavci. Na vprašanje, če se vključuje v družbeno-politično življenje, je brez premišljanja odgovoril:

»Sodeloval sem v delovni akciji pri izgradnji proge Doboj—Banja Luka. Moj prvi korak v tovarni je bil povezan z družbeno-političnim življenjem.« Potem je kar našteval odgovorne funkcije: predsednik mladine, večkratni predsednik osnovne organizacije sindikata, blagajnik sindikata, predsednik centralnega delavskega sveta, predsednik centralnega upravnega odbora, predsednik delavskega sveta, predsednik upravnega odbora in tako naprej. »Stane, kakšne so tvoje želje?« Sem vprašala.

»Želja je preveč. Kot delavec v Martinjaku si želim, da bi bila čimprej zgrajena nova tovarna. Naš delovni prostor je tako majhen, da si ne morem zamišljati rasti proizvodnje. Želim si še na-

prej zdrave ustvarjalne odnose med sodelavci. Doma imam sto želja, ampak najbolj si želim zdravja v družini ter uspešno nadaljevanje šolanja svojih otrok. In sedaj, ko sem že pri željah, želim vsem borcem in občanom ob prazniku borca veliko delovnih uspehov!«

Mi vsi iz kolektiva Martinjak, pa našemu Stanetu želimo veliko zdravja in delovnega uspeha v njegovem plodnem življenju.

Ž. Zemljak

Stane Semič - Daki pripoveduje ...

Leta 1934 sem odšel k vojakom v staro jugoslovansko vojsko. Mesec dni dopusta sem preživel pri prijatelju v Kranju, kateremu sem zapel, da me ne mika več nazaj; zato sem z veseljem sprejel njegov nasvet, naj pobegnem v Španijo. Stori sem tako in se do konca španske državljanske vojne boril v vrstah mednarodnih brigad.

Po tragičnem zaključku španske revolucije so nas ujeli in odpeljali v mednarodno taborišče. Tako kot v drugih taboriščih, so tudi tam ravnali z nami nečloveško, zato sva s tovarišem sklenila čimprej pobegniti. Za načrt sva pridobila še enega soborca.

Neko noč sva se ob pol enajstih začela tihotapiti iz taborišča. Šele po dobrem kilometru poti sva se čutila bolj varna. Nato sva se z avtobusom in vlakom vozila do Marsella. Tam sva zvedela za neko belgijsko hotelirko, ki naju je lepo sprejela. K njej se je zateklo več beguncev. Vse nas je hranila in vzela na stanovanje za zelo nizko ceno.

Ko po dolgem čakanju nisva dobila potnega lista za Jugoslavijo, sva se prijavila kot belgijska begunca. Tako sva pobegnila z vlakom v Lyon, kjer sva se morala skrivati. Tam so bili namreč že Nemci. Ko sva se skrivala med vagoni, so naju opazili, prijeli in odpeljali na policijsko postajo. Izdajal sem se kot ljubitelj nemškega reicha in s tem vzpodbudil njihovo »domoljubnost«. Predali so nas francoskim oblastem, te pa niso skrivale sovražnosti do Nemcev, kar se je pokazalo tudi v tem, da so naju že naslednji dan izpustili.

Odšel sem v Pariz. Seznanil sem se z nekaterimi Jugoslavi, ki so bili tam zaposleni, vendar je bilo med njimi precej pokvarjenih tipov, ki so grdo gledali vsakogar, če so le posumili, da je »Španec«. Na veleposlaništvu sem dobil potni list za Nemčijo s pretezo, da grem tja delat. Medtem sem moral iti tudi na zdravniški pregled, kjer so ugotovili mojo delovno sposobnost. Na vlak sem se vozil zvečine s Francozi, med katerimi so bili tudi številni ruski belogardisti, ki so kot emigranti živeli v Franciji. Bili smo vse-skozi pod nemškim nadzorom. V Münchnu so nas stlačili v barake. Da bi si nabrali denar za pobeg, smo prodali zimske plašče in čakali na zaslužek. Tega smo dobivali ob sobotah.

Postaja sem si ogledal že pred prihodom v barake. Zato nisem imel nobenih sitnosti, le gestapovca pri vhodnih vratih sem moral ukaniti. Čakal sem vlak, ki je peljal v Salzburg. Prestopiti bi moral na vagon,

ki je peljal v Gradec, vendar sem zaradi utrujenosti in lakote na vlaku zaspal in se odpeljal nazaj v Innsbruck. Tam sem poiskal najbližjo gostilno, kjer sem hotel prenočiti, vendar me je neka ženska osumila, da sem tat in poklicala policijo. Spet sem zašel v težave. S pozdravi »Heil Hitler!« pa sem se na policiji spet izmazal in se naslednji dan odpeljal proti Mariboru.

Na mariborski postaji so me policaji odpeljali na jugoslovansko obmejno policijo, kjer sem moral dogovarjati na vprašanja o mojem delu in o potovanjih po Španiji, pa o lažnem potnem listu belgijskega begunca. Končno sem prispel v Zagreb k sestri. Svak me je zaposlil kot delavca v mesariji. Pri njem sem dočkal nesrečni 6. april 1941, ko je Hitler z bombami zasul Beograd.

Po splošnem razsulu in zmedbi sem se iz Zagreba odpravil v Ljubljano (z menoj je šla tudi sestra) in se zatekel k drugi sestri, ki je stanovala v Ljubljani. Tam sem se povezal s

politično zelo napredno usmerjeno družino Del Medico. Pri njih smo se sestajali na različnih sestankih in pripravljali upor proti okupatorju. Delali smo zelo ilegalno, zato smo se morali večkrat seliti, ker so nas Italijani že iskali. 29. junija popoldne je prišel pod naš kozolec mlad človek Jernej iz Polja pri Ljubljani. Malo sumljivo se nam je zdelo, kako je zvedel za to pot, vendar je odzdravil s pravim geslom in spoznali smo, da je naš sum odveč.

Vprašal je, kdo med nami je španski borec. Oglasil sem se. Tako sem se priključil k partizanom, ki jih je takrat vodil prav ta Jernej.

Potem sem bil partizan, boril sem se po različnih krajih Slovenije, najprej kot borec, nato pa kot komandant različnih enot do končne zmage.

Zapisali B. Hribar, J. Hribar, F. Marolt in P. Rot
(Iz glasila OŠ Tone Šraj-Aljoša Nova vas »Od Blok do Rut«)

Letošnja letovanja

Sedaj, ko naj bi bilo poletje, čas dopustov, je prav, da pogledamo, kako, kje in v kakšnem številu bodo letovali naši delavci. Seveda velja to le za člane kolektiva, ki bodo letovali v organizaciji BRESTA.

Kakor že nekaj let doslej, je tudi letos največ zanimanja za letovanje v kamp prikolica v Medveji. Vzrokov za to je več, med njimi pa so gotovo najpomembnejši, da je letovanje dokaj poceni, še posebej, če si dopustniki kuhajo sami, v avtocampu se vsakdo lahko svobodneje giblje, morje je v neposredni bližini in podobno.

V Medveji imamo v najemu osem prikolica za čez vso sezono ter še dodatnih devetnajst za čas od 20. julija do 10. avgusta, v katerem bi želela letovali večina naših delavcev. To pa je največja težava, saj je dodatni najem prikolica za krajši čas in še v višku sezone, občutno dražji.

Letos smo prvič vzeli v zakup zasebne sobe v avtocampu PADOVA III, Banjol na otoku Rabu. Za prvo leto je bil odziv presenetljiv, tako da bodo sobe zasedene od 20. junija do 5. septembra. Če bodo naši delavci zadovoljni z uslugami in ostalim, bomo naslednje leto vzeli v zakup še več ležišč.

V Fažani je letovanje postalo že kar tradicija, vendar zanima-

nje za ta kraj polagoma usiha, čeprav po našem mnenju neupravičeno.

V celoti gledano je zanimanje za letovanje letos precej večje kot lani, vendar je še vedno zelo daleč od tistega, kar bi radi dosegli, saj je znano, kakšen učinek ima letni oddih na počutje, zdravje in delovno sposobnost človeka.

P. Kovšca

S posveta sekretarjev osnovnih organizacij ZK na Brestu

DELEGATI GOVORE

Sogovornik v tej naši stalni rubriki je bil tokrat Ciril KOMAC, vodja izvoza na Brestu. V prejšnji mandatni dobi je bil namestnik vodje delegacije Skupnih dejavnosti za zbor združenega dela občinske skupščine, v tej pa prav tako član delegacije in obenem predsednik omenjenega zbora.

— Kako ocenjuješ delo vaše delegacije v preteklem mandatnem obdobju?

Delegacija se je redno sestajala pred vsako sejo zbora (vem, da z vsako delegacijo ni bilo tako) ter obravnavala in pregledala gradivo, ki ga je dobila običajno deset dni pred sejo. Obravnavala sicer ni bila najbolj poglobljena, se je pa zgodilo, da smo zavzeli drugačno stališče od predlaganega. To je bil primer z odlokom o komunalni ureditvi zemljišč (nove stopnje za kvadratni meter zemljišča); predlog je bil zatem umaknjen s seje.

— Gradivo je torej ustrezno?

Predlagatelji morajo jasno in razumljivo pripraviti gradivo, sicer ne gre na sejo. O tem odloča predsedništvo skupščine (predsedniki skupščine, izvršnega sveta, vseh zborov in sekretarja). O pomembnejših zadevah razpravlja že prej izvršni svet, ki obli-

vem o delu skupščine, njenih sklepih, odlokih...

Nedvomno je obveščanje pomankljivo. Občani ne poznajo vnaprej večine predlogov, prav tako niso obveščeni o sprejetih sklepih. V okviru občine bo potrebno čimprej najti ustrezno obliko obveščanja. Za Brest se zavedam, da Obzornik ne more objavljati in prirejati vseh občinskih gradiv, čeprav o pomembnejših le obvešča. Škoda pa je, da je prenehal izhajati Informator, ki je s kratkimi povzetki nekaterih gradiv v precejšnji meri izpolnil to vrzel.

— V čem vidiš slabosti v dosedanjem delu delegatov in kako te slabosti odpraviti?

Če bi bili delegati bolj aktivni in naj bi dali svoj prispevek k delovanju celotnega sistema, bi si morali dosti bolj prizadevati za širšo obzornost in razgledanost, se več pogovarjati s sodelavci o posameznih vprašanjih in tako oblikovati stališča, več sodelovati s strokovnimi službami, družbeno-političnimi organizacijami in organi upravljanja. Tako pa, če nimaš svojega stališča, če globlje ne poznaš posameznih vprašanj, postajaš vse bolj pasiven in odmaknjen. Zato tudi ni priporočljivo, da se stvari prepusti, naj gre svojo pot. Tudi smo delegati še preveč individualisti, preveč gledamo na stvari iz svojih interesov, iz interesov svoje krajevne skupnosti in podobno.

Tudi gradiva so še preveč zapletena in obsežna, saj jih recimo živa beseda, živa obrazložitev na seji skupščine dosti bolj prepričljivo osvetli in razjasni.

V naniznem vidim poglobitve slabosti pri dosedanjem delu in le-tem bi morali v prihodnje posvečati več pozornosti, da bi jih odpravili.

Razgovor pripravil B. Levec

kuje svoja stališča in se dogovori za celotni postopek sprejemanja.

— Pa vendar kot običajni občan — čeprav se nekoliko ukvarjam z obveščanjem — zelo malo

Iz tapetništva

Oddelek tapetništva je od januarja letos posloval kot samostojna obračunska enota Tovarne pohištva Martinjak z določeno samoupravno samostojnostjo. Do konstituiranja uporabljamo samoupravne akte TP Martinjak; sprotne vprašanja smo reševali na zborih delavcev.

Zaradi raznolikosti in velikega števila vprašanj, ki se pojavljajo pri poslovanju, ta rešitev ni bila najprimernejša.

21. aprila je bil sprejet statutarni sklep, ki ureja oblikovanje in delo organov upravljanja do konstituiranja. 23. maja smo opravili volitve v organe upravljanja. Do sedaj so se že sestali in konstituirali: delavski svet, komisija za osebne dohodke, komisija za vrednotenje zahtevnosti

dela, komisija za kadrovske socialne in stanovanjske zadeve ter komisija za ocenjevanje poškodovanih elementov in razporajdo.

Do konca julija se bosta predvidoma sestala odbor samoupravne delavske kontrole in odbor za ljudski odpor in družbeno samozashito ter komisija za varnost pri delu in protipožarno varnost.

Reševanje sprotih vprašanj je sedaj veliko lažje in kvalitetnejše. Vendar pa bodo ti organi resnično opravljali svoje delo po konstituiranju. Vedeti pa moramo, da nekaj še neresenih vprašanj glede same proizvodnje in kooperacije vpliva na področje in kvaliteto dela teh organov.

Zaradi težav, ki so nastale po združitvi dveh različnih proizvodnih in pa zaradi težav, ki so »podedovane« (različni načini oblikovanja osebnih dohodkov, neusklajeni in nerealni normativi časov, nerealni ceniki, siromašen proizvodni program), je bilo potrebno vložiti veliko dela pri samem usklajevanju.

Vsa ta vprašanja se seveda odražajo pri prodaji, ki je trenutno problematična. To pa povsem razumljivo vpliva na odnose znotraj kolektiva in na delo samoupravnih organov. Zavedamo se, da ta vprašanja niso nerešljiva, vendar jih je treba rešiti v najkrajšem možnem času.

I. Likar

Uspešno opravljeno poslanstvo

O DOSEDANJEM DELU SREDNJE TEHNIŠKE ŠOLE V CERKNICI

Letos končuje na cerkniškem dislociranem oddelku ljubljanske srednje tehniške šole za lesarstvo že šesta generacija mladih tehnikov. Kakšna bo prihodnja usoda teh in podobnih oddelkov v okviru izobraževanja na Brestu, še ni znano. Teh izobrazbenih profilov je namreč za sedaj dovolj, znano pa tudi še ni, kako se bomo opredelili v Brestovem izobraževalnem sistemu — bodisi v okviru lesne industrije bodisi na našem območju — ob vpeljavi usmerjenega izobraževanja.

Prihodnost torej ni čisto jasna, za preteklost pa lahko trdimo, da so omenjeni oddelki imeli pomembno vlogo v Brestovi kadrovske politiki, saj smo z njimi močno popravili izobrazbeno strukturo in pridobili vrsto domačih strokovnjakov.

Kratek pogled v zgodovino: Leta 1962 je prišlo do dogovora med ljubljansko tehniško šolo in Brestom za oddelek v Cerknici — za odrasle, že zaposlene delavce. Vpisalo se je 35 kandidatov, končalo pa osem.

Leta 1965 je bil podpisan dogovor o dislociranem oddelku za redne učence, leta 1970 pa dogovor o dolgoročnem strokovno-vzgojnem sodelovanju; leta 1974 smo dobili tudi verifikacijsko listino, da izpolnjujemo vse pogoje, ki jih zahteva zakon o srednjem šolstvu. Spočetka so poučevali predvsem učitelji iz matične šole, v zadnjem času pa poučujejo večino predmetov delavci

iz Bresta, matična šola pa opravlja samo še pedagoško vodstvo.

Doslej so dali ti oddelki 130 lesnih tehnikov, od katerih se jih je takoj zaposlilo 66, 64 pa nadaljevalo šolanje, nekaj pa jih študira ob delu. Z Bresta jih je doslej odšlo le enajst, kar priča o navezanosti na Brest in da doma izšolani delavci tudi ostajajo doma.

Da ne bi ostali zgolj pri nizanju števil in podatkov ter pri splošnih ugotovitvah, smo zaprosili dolgoletnega predavatelja na teh oddelkih Toneta Prelesnika za kratko kramljanje.

Naj najprej povemo, da je tovariš Prelesnik od leta 1960 za-

poslen v Inštitutu »Jožef Stefan«, kjer se ukvarja z raziskovalnim in eksperimentalnim delom na področju trdnih snovi, da je v Cerknici več kot deset let predaval predvsem matematiko in fiziko in da je bil od vseh predavateljev kljub temu, da se je vozil iz Ljubljane, najbolj reden.

— Kako te je zaneslo v Cerknico in kaj te je navezalo na ta kraj?

Moj sodelavec v inštitutu mg. dr. Kraševac — domačin iz Loške doline, ki je tudi več let predaval v Cerknici — je moral službeno v tujino, pa me je prosil, naj bi ga nadomestil. Nato pa sem kot predavatelj kar ostal. Videl sem, da po šolah primanjkuje teh kadrov, pa navadiš se dijakov in kraja in začel sem redno predavati. Konec koncev je Cerknica blizu Ljubljane, pa še zveže zrak je na Notranjskem. Zamujal pa res nisem. Zavedal sem se pač, da je čisto drugače, če v šoli manjka profesor kot pa dijak...

— V čem vidiš pomen in vlogo dislociranih oddelkov v Cerknici?

Mislim, da so za vaš kraj dosti pomenili. Z njim ste na Brestu lažje reševali svoje kadrovske potrebe, omogočili ste možnosti in pogoje za študij mladim, ki sicer najbrž ne bi študirali, kar je seveda skladno z našo družbeno usmeritvijo. In kar je morda najvažnejše, takšni kadri so povezani z domačimi kraji in kasneje ne odhajajo. Kot vem, so dijaki vnesli tudi precej živahnega utripa v športno, kulturno in zabavno življenje v Cerknici.

— Kaj pa kvaliteta pouka?

Mirno lahko trdim, da prav nič ne zaostaja za poukom na matični šoli v Ljubljani. Tehnično znanje je celo boljše, ker so dijaki tesneje povezani s proizvodnjo in s prakso v domačem podjetju. Vrzeli pa so v splošni kulturi in družboslovnem znanju.

Mislim, da so dijaki nabrali dovolj znanja za uspešno nadaljevanje šolanja na univerzi, pa tudi za delo v proizvodnji, saj so se učni programi prilagajali potrebam prakse.

— V zadnjem času je dosti govora o organiziranju usmerjenega izobraževanja. Kaj misliš o tem?

Menim, da je to dobra zamisel, saj je specializacija vse bolj potrebna in izhaja iz potreb družbenega dela. Teže jo bo najbrž izpeljati, ker je povezana z velikimi materialnimi sredstvi. Vsekakor bo usmerjeno izobraževanje omogočilo, da bodo učenci spoznali proizvodnjo ob študiju, že zaposleni pa bodo imeli več možnosti za izobraževanje ob delu. Več pozornosti bi morali dati tudi družboslovnemu delu in se bolj povezovati s samoupravljanjem v delovnih organizacijah.

— V vseh teh letih je bilo v šoli prav gotovo tudi kaj smešnega, kar ti je ostalo v spominu...

Vsekakor. Vendar pa se sedaj ne bi mogel spomniti. Sicer o tem prav gotovo več vedo dijaki, pa naj oni ob priložnosti povedo...

B. Levec

PRVOŠOLCI O...

...SVOBODA

— Svoboda je bila, ko je bilo konec vojne.

— Svoboda je lepa.

— Svoboda je naša sreča.

— Svoboda je, da se lahko učim.

...LJUBEZNI

— Ljubezen je, kadar se imamo radi.

— Ljubezen je naša domovina.

— Ljubezen so moji starši.

...DOMOVINI

— Domovina je naš kraj.

— Domovina je naš narod. Jaz ljubim našo domovino.

— Meni je domovina vse, kar je na svetu.

(Odgovarjali so učenci 1. razreda OŠ Tone Šraj-Aljoša Nova vas; iz njihovega glasila »Od Blok do Ruta«)

Na Sinji gorici so se za »zadružnike« že začela dela

Pravilniki o požarni varnosti

V juniju so delavci proizvodnih temeljnih organizacij obravnavali osnutke novih pravilnikov o varstvu pred požarom. S sprejemom teh samoupravnih aktov bo končno urejeno tudi to področje varstva, ki je za lesno industrijo še kako pomembno.

Pravilniki urejajo predvsem organizacijo varstva pred požarom, požarnovarstvene ukrepe, ki jih zahtevajo pogoji dela in način poučevanja delavcev o varstvu pred požarom. Naloge s področja organizacije varstva pred požarom, ki so jih samoupravni organi in odgovorni delavci sicer opravljali tudi doslej, normativno niso bile urejene. Posledica tega je bila, da je bilo delo na tem področju nenačrtno in zato manj učinkovito.

Takšen način dela pa ni bil v skladu z določili novega zakona o varstvu pred požarom in z zamisljo oziroma smernicami družbene samozaščite. Novi samoupravni akti to pomanjkljivost odpravljajo, saj na tem področju nadrobno določajo naloge in obveznosti vseh delavcev temeljnih organizacij, zlasti pa še odgovornih delavcev in samoupravnih organov.

Pomembna so tudi določila, ki zadevajo požarno varstvene ukrepe. V pravilnikih so zajeti predvsem najvažnejši ukrepi za preprečitev nastanka in širjenja požara. Ostale podrobnosti pa

bodo urejali požarni načrti, ki so jih temeljne organizacije dolžne izdelati v enem letu po sprejemu teh pravilnikov.

Na področju vzgoje in izobraževanja delavcev o požarnem varstvu je bilo doslej najmanj napravljenega. Ugotavljamo, da način poučevanja, ki smo ga uporabljali doslej, ni bil dovolj učinkovit. Potrebno znanje so delavci pridobivali predvsem na tečajih v okviru izobraževanja iz varstva pri delu in v okviru izobraževanja pripadnikov civilne zaščite. Ti tečaji pa niso bili organizirani dovolj pogosto, da bi delavci res vedeli in znali pravilno ukrepati v primeru požara. Z novimi pravilniki pa je poučevanje urejeno tako, da se odgovorne delavce poučuje na posebnih tečajih, le-ti pa so dolžni svoje znanje nenehno posredovati delavcem v neposredni proizvodnji.

Ureditev požarnega varstva v vseh podrobnostih je za lesno industrijo zelo pomembna, saj nam lahko morebiti požar v nekaj trenutkih uniči sadove dolgoletnega dela vseh članov kolektiva. Tudi iz tega razloga je sprejem teh samoupravnih splošnih aktov potreben in nujen. Še bolj kot pravilnik sam pa je pomembno zavestno izpolnjevanje sprejetih norm.

V. Znidaršič — F. Mele

Pred našim kongresom

PRIPRAVE NA DESETI KONGRES ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE, KI BO OKTOBRA LETOS V NOVI GORICI

Namen javne predkongresne razprave, ki traja do 30. julija, je, da slehernemu članu naše organizacije damo možnost, ustvarjalno prispevati k oblikovanju vsebine dela Zveze socialistične mladine po njenem desetem kongresu.

Osnovne organizacije morajo temeljito pretehtati vse kongresno gradivo, ki nam ga je posredovala obmojska konferenca. Oceniti moramo naše dosedanje delo ter pretehtati uspehe in neuspehe, ki so jih osnovne organizacije dosegle v preteklem obdobju. Na podlagi teh ocen naj bi z neposrednimi predlogi dopolnili gradivo, ki je v javni razpravi. S tem bomo dosegli, da bo usmeritev naše organizacije dejansko odraz hotenj mladih in da bo vsebinsko delo desetega kongresa zares izšlo iz potreb vsega članstva, kar naj bi tudi jasno opredelilo mesto in vlogo v naši samoupravni socialistični družbi.

Javna razprava bo v dveh delih. Prvi del razprave bi bil orga-

niziran po osnovnih organizacijah in aktivih do 30. 6. Do tedaj je treba poslati na obmojsko konferenco zaključke in sprejeto oceno. Drugi del naj bi bil po področnih konferencah in na občinski konferenci do 15. julija. Na predsedstvu občinske konference naj bi oblikovali končno oceno in pripombe na gradivo, ki je v javni razpravi.

Za organizacijo in spremljanje javne razprave je oblikovan poseben odbor, ki naj bi nudil pomoč pri razpravah v posameznih osnovnih organizacijah. Vsaka osnovna organizacija mora organizirati javno razpravo tako, da bo gradivo dostopno vsem članom.

V tem času naj bi poživili tudi obveščanje, tako da bodo zaključki in pripombe objavljeni po različnih informatorjih in v glasilih delovnih organizacij v občini. Posebno vlogo ima tudi letošnji pohod po poteh domoljubnih enot Notranjske, saj bo organiziran tako, da bo tudi med njim organizirana razprava o kongresnih dokumentih.

B. Miler

Dan civilne zaščite v Cerknici

20. junija 1957. leta je zvezna skupščina sprejela smernice za organizacijo in razvoj civilne zaščite. To je bila osnova za vsestransko razvijanje te najbolj množične organizacije delovnih ljudi in občanov za zavarovanje lastnih in družbenih interesov. Odtlej je postala civilna zaščita nepogrešljivi del v sistemu našega splošnega ljudskega odpora.

Tudi letos so dan civilne zaščite naši občani proslavili z vso pozornostjo. 18. junija se je na slavnostni seji sestal občinski štab civilne zaščite skupaj s štabi iz temeljnih organizacij in iz krajevnih skupnosti. Prisotni so bili tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij in skupnosti. Na seji je bilo med drugim posredovano izčrpano poročilo o razvoju in delu civilne zaščite v naši občini v preteklem obdobju.

Po slavnostni seji se je praznovanje nadaljevalo pred osnovno šolo v Cerknici, na katerem so bili številni pripadniki civilne zaščite in drugi občani. Predsednik

izvršnega sveta skupščine občine Cerknica je izčrpano orisal prizadevanja naših občanov za razvoj civilne zaščite in uspehe, ki so jih pri tem dosegli v tesni povezavi med temeljnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi. Zatem je v imenu predsednika izvršnega sveta zvezne skupščine podelil delovni organizaciji BREST plaketo civilne zaščite za dolgoletno uspešno in organizirano delo na tem področju.

Sledile so vaje enot civilne zaščite, ki so jih občani spremljali z velikim zanimanjem. V vajah so sodelovale različne enote civilne zaščite iz KS Loška dolina, Bresta, Kartonaže Rakek, KS Cerknica in Osnovne šole Cerknica.

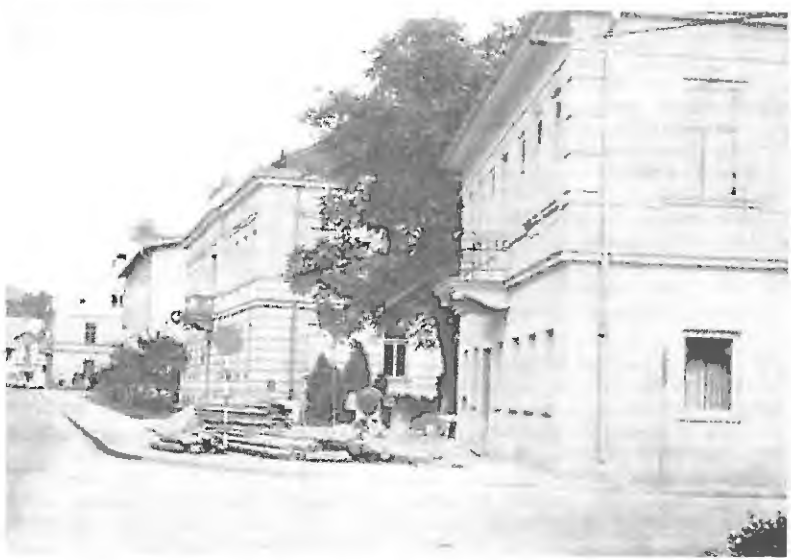
Po uspešno opravljenih vajah so si prisotni lahko ogledali še razstavo opreme civilne zaščite za občane in opreme za specializirane enote civilne zaščite.

Praznovanje je izzvenelo v mo-vo spoznanje, kako je civilna zaščita del vseh nas, varnost vseh nas.

Gradnja nove blagovnice se je pričela. Na sliki zasebna stavba preden so jo podrli.

Še ena izmed stavb v središču je dobila »novo obleko«. Zdaj videz kviri samo še Kulturni dom

Letošnji Zelški koncerti

Zelše — prečudoviti notranjski kotic, na katerega smo lahko z vso pravico ponosni — bodo letošnjega avgusta spet predstavljale vrhunske kulturne dosežke. Letos se bomo že sedmič v avgustovskih petkovih večerih lahko srečevali ljubitelji vrhunske glasbene poudarjalnosti v ambientalno svojstvenem zelškem kulturnem spomeniku, tako značilnem in edinstvenem po svojih akustičnih vrednotah. Občinska kulturna skupnost želi s to akcijo našim ljudem tako rekoč iz prve roke nuditi najlepši umetniški užitek z nastopi priznanih umetnikov, ki imajo na svoji svetovni poti kratko postajo tudi v zelški cerkvi. Tako bomo letos v tem prostoru, vsakega petka v avgustu in prvi petek v septembru, vsakič ob 19. uri, za nizko vstopnino 20 dinarjev lahko spremljali poudarjanje naslednjih umetnikov:

- 4. avgusta koncert SLOVENSKEGA OKTETA
- 11. avgusta komorno izvedbo Rossinijevega SEVILJSKEGA BRIVCA v izvedbi E. Sršena, F. Javornika, I. Sancina, J. Reje, A. Pucar-Jeričeve ob klavirski spremljavi Igorja Švare;
- 18. avgusta koncert KOROŠKEGA AKADEMSKEGA OKTETA;
- 25. avgusta bomo prisluhnili koncertu SLOVENSKEGA KVINTETA TROBIL;
- 1. septembra se bosta predstavila Pavla URŠIČ s harfo in znani slovenski gledališki igralec Janez ROHACEK.

Program letošnjih zelških koncertov, večerov, srečanj, ali kakor koli že hočemo, je sestavljen raznoliko in za vse vrste ljubiteljev glasbe. Organizator — kulturna skupnost Cerknica — se nadeja številnega obiska, ki bo presegel številke iz prejšnjih let in tako pripomogel k še večji uveljavitvi naših »notranjskih Križank«.

I. Urbas

O izobraževanju naših kovinarjev

BREST JE PODPRL ZAMISEL O USTANOVITVI POKLICNE KOVINARSKE ŠOLE V POSTOJNI

Kako preobraziti srednje šolstvo v učinkovit šolski sistem, ki bo oblikoval kadre za današnje in prihodnje družbene potrebe na vseh poklicnih področjih, ni stvar samo načrtovalcev in snovalcev novega sistema, temveč predvsem uporabnikov, da ga skupaj s šolniki sooblikujejo.

Brestovi kovinarji se šolajo v poklicni kovinarski šoli v Domžalah že od leta 1964. Šola sprejme k teoretičnemu pouku vse naše učence — kovinarje. Kar zadeva razporeditve k občasnemu pouku, nimamo pripomb. Z domom v Domžalah pa so težave, saj naših učencev ne sprejemajo, ker Brest pred tremi leti ni prispeval sredstev za obnovo in razširitev doma. Pravzaprav sprejemajo naše učence naknadno, če je še kaj prostora. Za učence je to zelo nerodno, ker so v negotovosti in si morajo večkrat zadnji trenutek iskati sobe pri zasebnikih v Domžalah.

Gimnazija v Postojni je ob zamislih o preobrazbi srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje spoznala, da bo morala svojo dejavnost preusmeriti. Odprla je že oddelke ekonomske šole, v šolskem letu 1979/80 pa namerava odpreti poklicno kovinarsko šolo za poklice: strojni ključavničar, strugar, rezkalec, varilec. To je nameravala storiti že jeseni, vendar priprave niso stekle tako kot je bilo zamišljeno.

Šola bo organizirana po vzoru kovinarske šole v Litostroju, ki je najboljša šola te vrste v srednji Evropi. Litostrojski šolski center je pripravljen nuditi men-

torstvo vse do normalnega dela šole. To pomeni, da bo odstopil programe, učbenike, svetovalni učiteljem praktičnega in teoretičnega pouka in podobno. Teoretični pouk bo v učilnicah, praktični pa v šolskih delavnicah, tako da bo vsak učenec prešel ves program, po uspešnem zaključku pa se bo vključil v delo kot mlad delavec.

Seveda so za izpeljavo tega potrebna tudi finančna sredstva, o katerih pa naj bi se poravnali kadrovi kasneje podrobneje dogovarjali. Kovinarska šola je vse-kakor ena izmed najdražjih šol, saj potrebuje za svojo dejavnost material, opremo, stroje. Na Brestu menimo, naj bi zemljišče in stavbo oskrbela občina Postojna, ostale stroške adaptacije in opreme pa naj bi si delili vsi uporabniki enakomerno. O delitvi obveznosti naj bi sklenili samoupravni sporazum.

16. junija je svet za kadre na svoji seji razpravljal o pristopu Bresta k poklicni kovinarski šoli v Postojni in sklenil, pošiljati učence kovinarje v Postojno.

Ko je sklepal o tem, je svet za kadre ugotovil, da se na Brestu potrebe po znanju kovinarstva povečujejo iz leta v leto. Brestova razvojna usmeritev namreč je, razširjati dejavnosti, ki niso lesarske, vključno izdelovanje lesarskih obdelovalnih strojev in druge opreme. Doslej smo sprejeli v uk od dva do pet učencev na leto, ob takšni razvojni usmeritvi pa bi jih morali prav gotovo podvojiti. Torej do deset na leto.

Najrazvitejše družbe na svetu imajo tudi najbolj razvito kovinarstvo. Po njej se lahko meri stopnja razvitosti. In če je tako, zakaj ne bi tudi naša regija postala razvita?

F. Turšič

Sindikalni izlet

Sindikat v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg je v svojem letnem programu predvidel tudi izlet za člane kolektiva. Vso organizacijo je prevzela mladina. Tako smo se pred kratkim udeležili v polni zasedbi enega avtobusa, to je 53 ljudi, res prijetnega izleta.

Od zanimivosti, ki smo jih videli na izletu, velja omeniti zaprte nasade cvetja, ene od največjih v Jugoslaviji, kjer gojijo v enem samem nasadu tudi do 30.000 sadik. Ogledali smo si tudi muzej v Brezicah, kjer so razstavljene zgodovinske zanimivosti iz časa uporov Matije Gubca, zgodovinski arhiv NOB in ostale zgodovinske zanimivosti. V Kumrovcu smo si ogledali rojstno hišo maršala Tita in novozgrajeni kulturni dom.

M. ŠEPEC

M. Jernejčič

ŠALA MESECA

Za šalo tega meseca smo dobili idejo iz Tovarne pohištva Cerknica, poimenoval pa je tudi tokrat naš fotograf.

Zgoraj: prva faza rekonstrukcije v Tovarni pohištva Cerknica. Spodaj — druga faza rekonstrukcije.

Posnetka pričata, da sta obe investiciji pokriti.

Odziv bralcev na vabilo k sodelovanju v tej rubriki iz prejšnje številke je bil kar zadovoljiv, saj smo dobili 30 predlogov za podpis (samo štirje so bili anonimni, morda zato, ker so bili rahlo zlobni). Posebna komisija jih je pregledala in za objavo odbrala:

— Edina na Brestu, ki se ne pritožuje nad osebnim dohodkom in nad osebno ocenitvijo.

— Vendar ena izmed naših strank, ki nima težav s parkiranjem pred Brestom.

— Tudi ona je zaskrbljena zaradi spremembe delovnega časa na Skupnih dejavnostih.

— Zaposlili so me, da bom namesto kosilnice in kose urejala zelenice na Brestu.

— Fotograf, samo trenutek, da pride iz stavbe še ostala živina! Za najbolj uspel podpis se je komisija težko odločila. Odbrala je tega-le:

— Spet kršitev delovnih razmerij. Vrtnar, sprejet brez razpisa del in nalog.

Avtor podpisa bo dobil (kot smo obljubili) knjigo iz zbirke Humor in sicer delo Don Camillo.

FILMI V JULIJU

1. 7. ob 20. in 2. 7. ob 16. uri — ameriški western HARRYJEVA TOLPA
2. 7. ob 20. uri — ameriški pustolovski film SOKOLOVA SENCA.
3. 7. ob 20. uri — jugoslovanska drama STREL.
4. 7. ob 16. in 20. uri — francoski film DEŽ NAD SANTIAGOM.
6. 7. ob 20. uri — ameriška kriminalka ŠKORPIJON
8. 7. ob 20. in 9. 7. ob 16. uri — ameriški barvni film ŽIVALI, FILMSKE ZVEZDE.
9. 7. ob 20. uri — francoska komedija VRNITEV PLAVOLASEGA AGENTA.
10. 7. ob 20. uri — italijanski pustolovski film BORA — BORA.
13. 7. ob 20. uri — italijanska kriminalka SICILIJSKA ZVEZA
15. 7. ob 20. in 16. 7. ob 16. uri — ameriški akcijski film JEKLENA PEST
16. 7. ob 20. uri — angleški pustolovski film DVOBOJ DO UNIČENJA.
17. 7. ob 20. uri — ameriška drama MOHAGONY.
20. 7. ob 17. in ob 20. uri — ameriški akcijski film MASČEVANJE ZELENEGA SRSENA
22. 7. ob 20. in 23. 7. ob 16. uri — slovenska komedija TO SO GADJE.
23. 7. ob 20. uri — francoska kriminalka STRAH NAD MESTOM.
24. 7. ob 20. uri — francoska drama POCESTNICA.
27. 7. ob 20. uri — jugoslovanska drama POSEBNA VZGOJA.
29. 7. ob 20. in 30. 7. ob 16. uri — ameriški western SOVRAŽNIK APACEV
30. 7. ob 20. uri — italijanska komedija PROFESORICA IMA LEPE NOGE.
31. 7. ob 20. uri — švedska kriminalka MOŽ NA STREHI.

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Franjo GAGULA, Vojko HARMEI, Mate JAKOVAC, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Leopold OBLAK, Janez OPEKA, Tomaž STROHSACK, Andrej SEGA, Miha SEPEC, Franc TRUDEN, Zeni ZEMLJAK in Viktor ŽNIDARSIČ. Foto: Jože SKRLJ. Tiska Zvezniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

V spomin

Sporočamo žalostno vest, da je 19. junija umrl naš nekdanji sodelavec — upokojenec Janez TRUDEN iz Dan.

V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen od leta 1952 pa vse do upokojitve 1965. leta. Zaposlen je bil kot sortiralec hlodovine na skladišču.

Vsem, ki smo ga poznali, bo tov. Truden ostal v spominu kot izredno skromen in prizadeven delavec.

Delovna skupnost TOZD Tovarna lesnih izdelkov Stari trg

Lesariada devetič

Ko smo že vsi mislili, da bo letošnja LESARIADA v septembru, nekateri pa so celo namigovali, da je letos sploh ne bo, smo dobili obvestilo, da bodo lesarji, gozdarji in lovci merili moči v sedmih moških in petih ženskih športnih disciplinah v petek, 30. junija in soboto, 1. julija, na Kodeljevem.

Gledano z vidika organiziranja rekreacije v naši delovni organizaciji, sodimo naj LESARIADA, kljub temu, da so razne — IADE

deležne ostrih kritik, ostane še naprej, seveda lahko v organizacijsko in vsebinsko spreminjeni ter sedanjemu položaju v telesni kulturi prilagojeni obliki.

To utemeljujemo s tem, da imamo v podjetju v večini panog, ki so v programu LESARIADE, razvito aktivnost od jeseni do pomladi. To še posebej velja za mali nogomet in kegljanje, kjer se trim tekmovanja odvijajo znotraj temeljnih organizacij in med njimi. V namiznem

tenisu in odbojki smo sodelovali v medobčinski sindikalni ligi, ker naše TOZD še nimajo svojih ekip, strelci so vseskozi aktivni, nekoliko bolj vprašljiva je dejavnost v šahu in balinanju, kjer pa je v zadnjem času le čutili premika na bolje.

Vsa ta aktivnost se pred počitnicami zaključuje s tradicionalnim četverbojem TITAN — KOVINOPLASTIKA — LAMA BREST in z LESARIADO.

V tej verigi dejavnosti pa manjka še zelo pomemben člen. To so občinske sindikalne igre, v katerih bi morale sodelovati ekipe TOZD v organiziranih ligah, ki zagotavljajo stalno aktivnost.

V času, ko bo izšla ta številka OBZORNİKA, bo LESARIADA ravno trajala. Zato je vsako napovedovanje tekmovalnih uspehov in neuspehov brez smisla. Povemo lahko le to, da smo imeli pri žrebu veliko smolo, kar še posebej velja za namizni tenis, balinanje in šah.

Uspeh iz lanskega leta, ko smo v skupni uvrstitvi zmagali z veliko prednostjo 30 točk bo letos nemogoče ponoviti, le z veliko borbenostjo vseh ekip je možna uvrstitev med najboljše tri.

P. Kovšca

Kultura in delovna organizacija

Na vprašanje, kaj je pravzaprav kultura, ni povsem preprosto odgovoriti. Veliko lažje se bomo opredelili, če se vprašamo, kaj so kulturne dobrine in kje jih iskati.

Kulturne dobrine so vse, kar nas lepega obdaja, kar nam okoli estetskega nudi in kar nam na bolj ali manj razumljiv način nekaj pove. Lahko začnemo pri arhitekturi in končamo v najintimnejših ktičkih človekovega bivanja.

V delovnih okoljih današnjega časa je zanimanje za kulturne vrednote različno. Nekatere skupine ali posamezniki kažejo večje zanimanje za likovno umetnost, druge so spet bolj privrženi gledališču, spet druge zborovskemu petju in še bi lahko naštevali; večina pa za kulturo ne kaže nikakršnega zanimanja.

Kako je pri nas, je težko reči — najbolj rožnato pa prav gotovo ne. Kulturno življenje na Brestu je omejeno na nekaj slikarskih razstav, peščica delavcev obiskuje Zelške koncerte, udeležimo se kraških kulturnih programov ob različnih slovesnostih. To pa je tudi skoraj vse; ta »vse« pa je obenem zelo, zelo malo.

Zakaj je temu tako, je težko ugotoviti. Vzroki so nedvomno predvsem v nepoznavanju kulturnih dobrin, v slabi obveščenosti ter v slabi ali raie nikakršni razlagi določene kulturne prireditve, pa najsi gre za odrsko delo, koncert ali slikarsko razstavo.

Delavec današnjega časa ima vsekakor premalo, da ne rečem, nikakršnega znanja o kulturnih dobrinah. Šole in druge učno-vzgojne ustanove posvečajo kulturi v svojih programih premalo časa. Do neke mere dobi človek vpogled v kulturo v osnovni šoli, in srednjih, višjih in visokih šolah pa si mora dijak oziroma študent pridobivati nova spoznanja več ali manj sam.

Tudi način obveščanja o posameznih kulturnih prireditvah zelo močno vpliva na odziv med delavci. Dosedanja praksa pošiljanja obvestil je v bistvu popolnoma zaračunana. Kaj pomeni delavcu, če mu pošljemo ali pa celo samo obesimo na oglasno desko kratko obvestilo o posamezni kulturni prireditvi, zraven pa mogoče prilepimo še prospekt? Nič! Navadno vsega tega še prebere ne. Vse drugače bi verjetno bilo, če bi dobil osebno obvestilo, pa seveda s kratko, razumljivo in prijetno napisano obrazložitvijo posamezne prireditve. Verjetno bi se vabilu v večini primerov odzval, če bi le dopuščal čas.

No, in ker smo že pri času, še tole: datum oziroma dan v tednu in čas začetka prireditve sta zelo važna za udeležbo, kajti mnogim ljudem prav neprimerno izbran čas prireditve onemogoča obisk.

Ker živimo v okolju, ki po mojem prepričanju do kulture nima pravega odnosa, je predvsem važno vzbuditi pri delavcih zanimanje zanjo. V ta namen je bil organiziran poseben republiški seminar za animatorje ali če hočete, organizatorje kulturnega življenja v organizacijah združe-

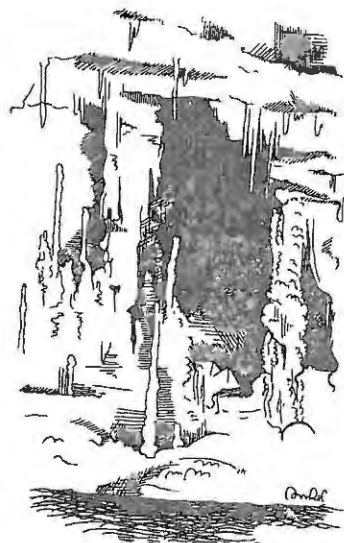
nega dela. Prihodnja naloga teh ljudi je, da v skladu s sindikalnimi kongresnimi sklepi pričnejo ali pa nadaljujejo z delom na področju kulturnega prosvetljenja delavcev. Delo je razdeljeno na dve področji:

— organizacija kulturnih prireditve,

— organizacija kulturnih dejavnosti.

Povsem drugače je z organizacijo posameznih kulturno-umetniških dejavnosti. Na tem področju, vsaj doslej, v naši delovni organizaciji nismo naredili še niti koraka. Če se že kdo ukvarja s kulturo, potem to dela v društvih, pa krajevnih skupnostih, Kolikor vem, je v občini nekaj dramske in zborovske dejavnosti. Posamezniki, ki se ukvarjajo s slikanjem ali kiparjenjem, so neorganizirani. O folklori in recitatorjih skorajda sploh ne moremo govoriti. Tudi muzej imamo glede na precejšnje število pomembnih dogodkov in osebnosti iz preteklosti zelo malo.

Čaka nas še veliko nalog. Takoj pa naj povem, da organizator kulture sam ne more veliko storiti. Potrebneje polno podporo delovnega kolektiva, v katerem dela in živi, sicer lahko vse, kar želi napraviti, zapre v torbo in odloži v arhiv prihodnjim rodovom v vednost. F. Mele

Druge v državi

VELIK USPEH KEGLJAVK BRESTA NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V BEČEJU IN BEOGRADU

Kegljavke Bresta so na državnem prvenstvu, ki je bilo 3. in 4. junija v Bečeju ter 17. in 18. junija v Beogradu, dosegle največji uspeh v zgodovini Kegljaškega kluba BREST.

Uvrstile so se na odlično drugo mesto za ekipo Celja ter pred lanskimi državnimi prvakinjami ekipo Medveščaka, četrte pa so bile igralke Petrovaradina.

Posebno dobro so igrale v polfinalnem nastopu v Bečeju, kjer so bile prve. V drugem delu tekmovanja pa jim je zmanjkalo moči in so zdrsnile za eno mesto.

Najboljša v ekipi Bresta je bila Helena Mulec, ki je igrala v odlični formi in je podrla 845 in 848 kegljev. Omeniti velja tudi soliden rezultat rezervne igralke Dragice Pokleka (390 in 395).

Rezultati:

1. CELJE 9863 (4832 + 5031)
2. BREST Cerknica 9693 (4860 + 4833) (Mulec 1687, Kralj 1658, Čulič 1635)
3. MEDVEŠČAK 9689 (4705 + 4984)
4. PETROVARADIN 9523 (4729 + 4794)

F. Gornik